

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2540). **ท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2544 ก). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2544 ข). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมศิลปากร. (2533). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการอนุรักษ์อนุสรณ์สถานและแหล่งโบราณคดี**. กรุงเทพฯ: หิรัญพัฒน์.
- _____. (2534). **คู่มือกฎหมายโบราณสถานโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ.2504**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2542). **โบราณคดีและประวัติศาสตร์เมืองสุพรรณบุรี**. กรุงเทพฯ: สารรังสรรค์.
- กรณีศึกษา ปัญจะมูล. (2540). **ความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อการอนุรักษ์โบราณสถานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **การทดลองนำร่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาชาวบ้าน**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2542). **คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2527). **สื่อส่งเสริมวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: มุลนิธิภูมิปัญญา.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2540). **หลักสูตรแลการพัฒนาหลักสูตร**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กานต์นารี เขียวพานิช. (2547). **การพัฒนาหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อย**. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- จรรยา กะภูทิน. (2544). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ เรื่องตัวเรียวฉากกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตรหลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: อลิ้นเพชร.
- ชีวรัตน์ สาลีประเสริฐ. (2545). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุอำเภออุทอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชื่นใจ บุญชาธรรม. (2542). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของผู้ประกอบการ ธุรกิจท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชุตินา เวทการ, และคนอื่นๆ. (2545) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นวิชาศิลปศึกษา เพื่อสร้าง จิตสำนึกในการอนุรักษ์โบราณสถานวัดกุสุมาณที่วัดไผ่ล้อม. ลำปาง: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏลำปาง.
- ทยากร อินทร์อุดม. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มวิชาสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตเรื่องสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่าง การใช้วีซีดี 2 ชนิด. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธำรง บัวศรี. (2532). ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: เอร่าวัฒนาการพิมพ์.
- นิคม มุสิกคามะ. (2538). แนวปฏิบัติในการสงวนรักษาโบราณสถาน. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- นิภา สุขพิทักษ์. (2536). จิตสำนึกในความเป็นพลโลกของครูกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 9 ตามการรับรู้ของตนเอง. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ประเสริฐ กิติรัตน์กาล. (2532). การใช้รูปแบบการสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาชนบทของ ผู้นำชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา กาญจนาคม. (2538). โบราณคดีปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2552. (2530). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2544). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏ พระนคร.

- พิสนุ พองศรี. (2549). การประเมินทางการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: เทียมฟ้าการพิมพ์.
- ไพฑูริย์ สินลารัตน์. (2541). เทคนิคการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- มาเรียม นิลพันธุ์, และศิรีบุญ จงวุฒิเวศย์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรการวิจัยวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2549). การวัดและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนา ชัยเศรษฐ์ศิริ. (2542). บทบาทของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยตามการรับรู้ของตนเอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรืองแสง ทองสุขแสงเจริญ. (2542). การรับรู้ปัญหาและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งโบราณสถานของประชาชนในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วัดพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี. (2540). เทศกาลนมัสการพระพุทธบาท สระบุรี. กรุงเทพฯ: ศรีอนันต์การพิมพ์.
- _____. (2542 ก). เทศกาลนมัสการพระพุทธบาท สระบุรี. กรุงเทพฯ: ศรีอนันต์การพิมพ์.
- _____. (2542 ข). พระราชพิธียกจุลมงกุฏและสมโภชพระพุทธบาท สระบุรี. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- _____. (2545). คู่มือนำเที่ยวพระพุทธบาทจังหวัดสระบุรี. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- วิชัย ดิสสระ. (2537). การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2543). หลักสูตรและวิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- สมบุรณ์ ดันยะ. (2545). การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมิตร คุณานุกร. (2518). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครการพิมพ์.

- สมพิศ วงษ์แหยม. (2535). **สภาพและปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2540). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544)**. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). **ผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2542). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุกัญญา ร้อยพิลา. (2542). **การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นเรื่องบุคคลระดับท้องถิ่นในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัตน์ วรารักษ์รัตน์. **แนวคิดในการศึกษาศักยภาพสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเพื่อการประกาศเขตอนุรักษ์ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่น**. นครนายก: ม.ป.ท.
- อรสา ปราชญ์นคร. (2525). **หลักสูตรและแบบเรียนมัธยมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อุบลรัตน์ กิจไมตรี. (2544). **การพัฒนาหลักสูตรเพื่อถ่ายทอดเพลงอีสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นสุพรรณบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Beauchamp, George A. (1975). **A curriculum theory**. Wilmette Illinois: The Kagg Press.
- Bennelt, Ralph M. (2003). **Teacher participation in curriculum development : a history of the idea and practice**. Retrieved January 2, 2004, from <http://www.libl.umi.com/dissertations/fullcit/309409.html>.
- Best, J.W. (1981). **Research in Education**. Englewood Cliffs: Prentice Hall.
- Crow, & A.W. Crow. (1980). **Introduction to education**. New Delhi: Eurage.
- Finocchiaro, Mary,O, & Sako, Sydney. (1983). **Foreign language teaching**. New York: Regents Publishing.

- Gay, L.R. (1991). **Educational evaluation and measurement competencies for Analysis and application**. Florida: Macmillan.
- Hammond, R. (1969). Context evaluation of instruction in local school districts. **Educational technology, 9(1)**, 13-18.
- Jokileto. (1986). Synthesis of research on cooperative learning **Educational learnership**, 71- 82.
- Kerr, John F. (1989). **Changing the curriculum**. London: The University of London
- Moore, Patricia Ann. (2000). **Teachers as disseminator of object-based Learning : curriculum development for an art museum- based. Inservice Program**. Retrieved January 2, 2004, from <http://www.thailis.umi.net.th/dao/detail>.
- Oestreich, Jo Beth Babcock. (2003). **Social studies curriculum development in Belize : 1950-2001** Retrieved January 2, 2004, from <http://www.libl.umi.com/dissertations/fullcit/309409.html>.
- Robert, E. Stake. (1967, April). The contenance of education evaluation. **Teacher college Record, 68**, 523-540.
- Saylor, J. Galen, & Alexander, William M. (1974). **Planning curriculum for schools**. New York: Holt, Rinehart, & Winston.
- Stufflebeam, Daniel L. (1971). **Educational evaluation and decision making**. Illinois: Peacock.
- Taba, H. (1962). **Curriculum development : theory and practice**. New York: Harcourt, Brace, & World.
- Tuckman, Bruce W. (1999). **Conducting educational research**. New York: Harcourt Brace.
- Tyler, R. (1950). **Basic principles of curriculum and instruction**. Syllabus for Education 360, Chicago : University of Chicago.
- Wither, Sarash E . (2000). **Local curriculum development and place-based education** Retrieved January 2, 2004, from <http://www.thailis.umi.net.th/dao/detail.nsp>.
- Worthen, B.R., & Sanders, J.R. (1973). **Educational evaluation : theory and practice**. Ohio: A Charles A Jones.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง รัชพระพุทธรบาท สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(สำหรับผู้บริหารโรงเรียนสุธีวิทยา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง รัชพระพุทธรบาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการ พิจารณา เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตอบตามความเป็นจริง โดยแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง รัชพระพุทธรบาท สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหา ในการพัฒนาหลักสูตรหรือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะอื่นๆ จำนวน 2 ข้อ

แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพ และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 8 ข้อ

1. ชื่อ - สกุล .....
2. เพศ.....
3. อายุ.....ปี
4. ตำแหน่งการทำงาน.....
5. ประสบการณ์การทำงาน..... ปี
7. ประสบการณ์การอบรมหรือสัมมนา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - ไม่เคย
  - เคย
 เรื่อง.....
 จัดโดยหน่วยงาน.....
8. ประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
  - ไม่เคย
  - เคย
 เรื่อง.....

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง รัชภัฏพระพุทธรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 ข้อ

1. ท่านคิดว่าแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นมีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างไรต่อการจัดการศึกษา
  - .....
  - .....
  - .....
  - .....
  - .....

2. ท่านคิดว่าควรนำแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดประเมินผลในหลักสูตร เรื่อง รัชชูประพุทธบาท ควรเป็นเช่นไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าหลักสูตร เรื่อง รัชชูประพุทธบาท ตอบสนองความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น ได้จริงหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่าหลักสูตร เรื่อง รัชชูประพุทธบาท จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น ได้จริงหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และข้อเสนอแนะอื่น ๆ จำนวน 2 ข้อ

1. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านเคยประสบมาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีอะไรบ้าง และมีแนวทางในการแก้ปัญหอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรักษ์พระพุทธรบาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(สำหรับนักเรียน)

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการเรียนหลักสูตรเรื่อง รักษ์พระพุทธรบาท และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนต้องการ ในหลักสูตร เรื่อง รักษ์พระพุทธรบาท ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน จำนวน 10 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการในการเรียนหลักสูตรเรื่องรักษ์พระพุทธรบาท จำนวน 5 ข้อ

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

คำชี้แจง จงเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. เพศ.....
2. อายุ.....ปี
3. ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ใน อำเภอพระพุทธบาท

น้อยกว่า 5 ปี
  มากกว่า 5 ปี
4. อาชีพของผู้ปกครอง.....
5. นักเรียนเคยมีความรู้หรือประสบการณ์ในการอนุรักษ์โบราณสถาน หรือไม่

เคย
  ไม่เคย

(ถ้าเคย) นักเรียนมีความรู้ หรือประสบการณ์ในการอนุรักษ์โบราณสถานอย่างไรบ้าง
(โปรดระบุ)

.....
.....

ตอนที่ 2 ความต้องการในการเรียนหลักสูตรเรื่อง รัชพระพุทบาท และรูปแบบ
การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับโบราณสถาน จำนวน 5 ข้อ

1. ในฐานะที่นักเรียนอยู่ในอำเภอพระพุทบาท นักเรียนต้องการเรียนรู้ หรือให้โรงเรียนจัด
การศึกษา เรื่อง รัชพระพุทบาท ในท้องถิ่นหรือไม่

ไม่ต้องการ

เพราะ.....

.....
.....

ต้องการ

เพราะ.....

.....
.....

2. นักเรียนมีความต้องการให้บุคคลภายนอก เช่น ผู้รู้ในท้องถิ่น ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น ในอำเภอพระพุทธบาท มาถ่ายทอดความรู้เรื่องรักษ์พระพุทธบาทหรือไม่

ไม่ต้องการ

เพราะ.....
.....
.....

ต้องการ

เพราะ.....
.....
.....

3. นักเรียนต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องรักษ์พระพุทธบาท ในลักษณะอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. เชิญวิทยากรหรือผู้รู้ มาบรรยาย – สาธิต

2. ฝึกปฏิบัติจริง

3. วาดภาพและประดิษฐ์สิ่งประดิษฐ์

4. ศึกษานอกสถานที่ อำเภอพระพุทธบาท

5. ดูวีดีทัศน์ หรือ ซีดีรอม

6. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
.....

4. นักเรียนต้องการให้มีการวัดผลประเมินผล จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง รักษ์พระพุทธบาทอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. การปฏิบัติจริง

2. การทดสอบ

3. แฟ้มสะสมงาน

4. การสอบถาม

5. การสัมภาษณ์

6. การสังเกตพฤติกรรมในระหว่างเรียน

7. ตรวจสอบผลงาน

8. นักเรียนประเมินตนเอง

9. ให้เพื่อนประเมิน
10. ให้ผู้ปกครองประเมิน
11. ให้ผู้อื่นประเมิน เช่น.....
12. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- .....

5. นักเรียนต้องการเรียนเกี่ยวกับเรื่องใดบ้างที่เกี่ยวกับเรื่อง รักษ์พระพุทธบาท (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ความหมายของโบราณสถาน
2. ประเภทของโบราณสถาน
3. สิ่งที่เป็นโบราณสถานของอำเภอพระพุทธบาท
4. ประวัติความเป็นมาของโบราณสถานอำเภอพระพุทธบาท
5. หลักฐานทางโบราณคดีของโบราณสถานอำเภอพระพุทธบาท
6. ความสำคัญและคุณค่าของโบราณสถาน
7. สาเหตุการเสื่อมของโบราณสถาน
8. ความหมายของการอนุรักษ์โบราณสถาน
9. วิธีดำเนินการอนุรักษ์โบราณสถาน
10. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- .....
- .....
- .....

ภาคผนวก ค
หลักสูตร เรื่อง รัชพระพุทบาท

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หลักสูตร เรื่อง รัชภัษพระพุทธรบาท
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

- หลักการ
- คุณภาพผู้เรียน
- สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
- ขอบข่ายเนื้อหา
- เวลาเรียน
- แนวทางการจัดการเรียนการสอน
- สื่อการสอน
- การวัดและประเมินผล

หลักสูตร เรื่อง รักษ์พระพุทธรูป
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หลักการ

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องเรียนตลอด 12 ปี การศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ประกอบมาจากหลายแขนงวิชา จึงมีลักษณะเป็นสหวิทยาการ โดยนำวิทยาการจากแขนงวิชาต่าง ๆ ในสาขาสังคมศาสตร์มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยธรรม ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญาและศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อ ส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียน โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีซึ่งเป็นความรับผิดชอบของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

คุณภาพผู้เรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีเป้าหมาย/ความคาดหวังที่สำคัญ คือ ให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดี ในวิถีชีวิตประชาธิปไตยภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การที่จะบรรลุตามเป้าหมายดังกล่าวนั้น จำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ความรู้ 2) ทักษะและกระบวนการ 3) คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม คุณภาพของผู้เรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนต้องเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วยศาสตร์ต่างๆ หลายสาขา มีลักษณะเป็นสหวิทยาการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะ กระบวนการ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ รวมทั้งได้แสดงบทบาทและความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสภาพแวดล้อม

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้กลุ่มวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 สาระ คือ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ ที่เป็นองค์ความรู้ในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 1 – 3 นั้นคือ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ 3 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐาน ส 4.1 : เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส 4.2 : เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ในแง่ของความสัมพันธ์ และการแลกเปลี่ยนของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นและมาตรฐาน ส 4.3 : เข้าใจความเป็นมาของชาติ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

เรื่อง รัชภัฏพระพุทธรบาท 2 ชั่วโมง/สัปดาห์

ขอขยายเนื้อหา หน่วย รัชภัฏพระพุทธรบาท

เนื้อหา	เวลาเรียน (โดยประมาณ)		
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 : ประวัติศาสตร์อำเภอพระพุทธรบาท	2	-	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 : ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความหมาย ประเภท และสาเหตุการเสื่อมของ โบราณสถาน	2	-	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 : ประวัติความเป็นมาของโบราณสถาน ที่ขึ้นทะเบียนของอำเภอพระพุทธรบาท	2	1	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 : ความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และการอนุรักษ์โบราณสถาน	2	1	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 : การทัศนศึกษานอกสถานที่ตามแหล่ง โบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท	-	3	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 : การจัดทำผลงานการอนุรักษ์โบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท	-	3	3
รวม	8	8	16

เวลาเรียน

หลักสูตรเรื่อง รัชชูประพุทธบาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระยะเวลาสอน สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง 8 สัปดาห์ รวมเวลา 16 ชั่วโมง และกำหนดเวลาในวันหยุดในวันเสาร์ จำนวน 1 วัน ซึ่งอัตราเวลาเรียนโดยประมาณดังต่อไปนี้

เนื้อหา	อัตราเวลาเรียนโดยประมาณ	
	ร้อยละ	คาบ
ภาคทฤษฎี	50	8
ภาคปฏิบัติ	50	8
รวม	100	16

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตร เรื่อง รัชชูประพุทธบาท เป็นไปตามจุดประสงค์ ข้างต้น จึงกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนยืดหยุ่นตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการคำนึงถึงความ ต้องการและความสนใจของนักเรียน
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนปฏิบัติจริง โดยการนำนักเรียนไป ศึกษาออกสถานที่ตามแหล่งโบราณสถานที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้
4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนจัดทำและจัดแสดงผลงานเกี่ยวกับการ อนุรักษ์โบราณสถาน
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยสอดแทรกให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่า รักผูกพัน และภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

สื่อการสอน

สื่อการเรียนการสอนเรื่อง รัชชูประพุทธบาท มีดังต่อไปนี้

1. เอกสารตำรา เกี่ยวกับโบราณสถาน
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. รูปภาพเกี่ยวกับโบราณสถาน อำเภอพระพุทธบาท
5. วิทยากรภายในท้องถิ่น
6. แผ่นพับ
7. โบราณสถานที่ขึ้นทะเบียน ในอำเภอพระพุทธบาท

การวัดและประเมินผล

การประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สังเกตจากการตอบคำถาม และการซักถามของนักเรียน
2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
3. สังเกตความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม
4. การตรวจผลงานจากใบงาน การจัดนิทรรศการ
5. การสอบถามความคิดเห็นที่นักเรียนปฏิบัติ
6. ทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่อง รัชชูปพระพุทธรูปบาท ก่อนเรียนและหลังเรียน

แนวการจัดการเรียนรู้หลักสูตร
เรื่อง
รักษ์พระพุทธบาท

- สาระสำคัญ
- จุดประสงค์การเรียนรู้
- เนื้อหา
- กิจกรรมการเรียนรู้
- สื่อการเรียนรู้
- การประเมินผล

แนวการจัดการเรียนรู้หลักสูตร
เรื่อง
รักษ์พระพุทธบาท

แนวการจัดการเรียนรู้หลักสูตร เรื่อง รักษ์พระพุทธบาท อำเภอพระพุทธบาท ประกอบด้วยสาระสำคัญ เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และการประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

สาระสำคัญ

โบราณสถานเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติอันทรงคุณค่า และสร้างความภูมิใจให้แก่ชุมชนและชาติ โบราณสถาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี มีความสำคัญและมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน โบราณสถานส่วนใหญ่ถูกลักลอบขุดทำลาย การขาดการดูแลจนเสื่อมโทรม ดังนั้นจึงควรอนุรักษ์ไว้

การอนุรักษ์โบราณสถาน คือการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งโบราณสถาน และจัดสภาพแวดล้อมของแหล่งโบราณสถานสะอาดน่าดู สง่างามทรงคุณค่า ตลอดจนไม่ทำลายให้เกิดความเสียหายแก่โบราณสถาน การเรียนรู้ให้เข้าใจ เห็นคุณค่าประโยชน์และการปฏิบัติเรื่องรักษ์พระพุทธบาท จะช่วยส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าของอำเภอพระพุทธบาทคงอยู่ตลอดไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

แนวการเรียนรู้หลักสูตร เรื่อง รักษ์พระพุทธบาท มีจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนอธิบายความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อำเภอพระพุทธบาทได้
2. นักเรียนอธิบายความหมาย ประเภทและแหล่งโบราณสถานอำเภอพระพุทธบาทได้
3. นักเรียนบอกถึงแหล่งโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียน ของอำเภอพระพุทธบาทได้
4. นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่าและความหมายของการอนุรักษ์

โบราณสถาน อำเภอพระพุทธบาทได้

5. นักเรียนอธิบายถึงวิธีดำเนินการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธบาทได้
6. นักเรียนจัดทำผลงานเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานอำเภอพระพุทธบาทได้
7. นักเรียนร่วมกันจัดกิจกรรมที่แสดงถึงความรัก ความผูกพันและความภาคภูมิใจใน

โบราณสถาน อำเภอพระพุทธบาทได้

เนื้อหา

เนื้อหาของหลักสูตร เรื่อง รัชภัษพระพุทธรบาท อำเภอพระพุทธรบาท มีดังนี้

1. พื้นฐานทางประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์ อำเภอพระพุทธรบาท
2. ความหมาย ประเภท และแหล่งโบราณสถานที่ยื่นทะเลเบียน อำเภอพระพุทธรบาท
3. ประวัติความเป็นมาของแหล่งโบราณสถานของ อำเภอพระพุทธรบาท
4. ความสำคัญและการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท
5. การปฏิบัติการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนเรื่อง รัชภัษพระพุทธรบาท อำเภอพระพุทธรบาท มีรายละเอียดดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ อำเภอพระพุทธรบาท

1. วิทยากรภายนอกหรือครู นำเสนอพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์อำเภอพระพุทธรบาทนำเสนอ
2. ให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น
3. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ให้ศึกษาไปความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ อำเภอพระพุทธรบาท

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและนำเสนอผลการศึกษาไปความรู้หน้าชั้น

กิจกรรมที่ 2 ให้นักเรียนศึกษา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ความหมายประเภทของโบราณสถาน และสาเหตุการเสื่อมของโบราณสถาน โดยดำเนินการดังนี้

1. ครูร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับโบราณสถาน
2. ให้นักเรียนศึกษาภาพและไปความรู้เกี่ยวกับโบราณสถานต่างๆ
3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและประเภทของโบราณสถาน โดยเขียนเป็นแผนผังความคิด

4. ให้นักเรียนช่วยกันบอกแหล่งโบราณสถานที่ยื่นทะเลเบียนในอำเภอพระพุทธรบาท

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแหล่งโบราณสถาน ในอำเภอพระพุทธรบาท

กิจกรรมที่ 3 ให้นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของแหล่งโบราณสถาน ที่สำคัญของอำเภอพระพุทธรบาท ดังนี้

1. ครูร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับแหล่งโบราณสถานในอำเภอพระพุทธรบาท
2. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา สาเหตุการเสื่อม ลักษณะและที่ตั้งของแหล่งโบราณสถานที่ยื่นทะเลเบียน ของอำเภอพระพุทธรบาท

กิจกรรมที่ 4 นักเรียนศึกษาความสำคัญประโยชน์ คุณค่าและการอนุรักษ์
โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท ดังนี้

1. สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความรู้ และความรู้สึกที่มีต่อโบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท
2. ให้นักเรียนร่วมกันบอกประโยชน์ และคุณค่าของโบราณสถาน
3. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับความหมายและวิธีการอนุรักษ์โบราณสถาน
4. ร่วมกันอภิปราย ชักถาม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท
5. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันจัดทำผลงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท

กิจกรรมที่ 5 นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท
ดังนี้

1. เชิญวิทยากรภายนอกที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท เล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน ในอำเภอพระพุทธรบาท
2. นักเรียนร่วมกันซักถามและแสดงความคิดเห็น
3. นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับแนวทางวิธีการปฏิบัติจริงในการอนุรักษ์โบราณสถาน โดยการเขียนเป็นแผนผังความคิด
4. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ให้ตอบคำถามจากใบงานเกี่ยวกับวิธีการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท
5. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปวิธีการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท
6. ให้นักเรียนศึกษานอกสถานที่ ตามแหล่งโบราณสถานที่ยื่นทะเบียน ในอำเภอพระพุทธรบาท และปฏิบัติจริง (จัดในวันเสาร์ – อาทิตย์)

กิจกรรมที่ 6 การสรุปการปฏิบัติการณ์อนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท
การจัดทำและการจัดแสดงผลงานการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้สึกที่ได้จากการศึกษานอกสถานที่ และตอบคำถามในใบงาน
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ
3. นักเรียน และครูช่วยกันสรุปเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากการศึกษานอกสถานที่ตามแหล่งโบราณสถานที่ยื่นทะเบียน ในอำเภอพระพุทธรบาท
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันจัดทำผลงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท
5. ให้นักเรียนครูร่วมกันสรุปขั้นตอนการจัดแสดงผลงานและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

6. ให้นักเรียนเขียนบัตรเชิญผู้เข้าร่วมชมการจัดแสดงผลงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถานที่ขึ้นทะเบียน ในอำเภอพระพุทธรบาท
7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานมาจัดแสดง ณ สถานที่ที่จัดขึ้นในโรงเรียนสุวีวิทยา

สื่อการเรียนรู้

สื่อความรู้ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง อนุรักษ์พระพุทธรบาท อำเภอพระพุทธรบาท มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เอกสารตำราเกี่ยวกับโบราณสถาน
2. วิทยากรภายนอก
3. ใบความรู้
4. ใบงาน
5. รูปภาพโบราณสถาน
6. แผ่นพับ
7. สถานที่โบราณสถาน โบราณวัตถุวัดพระพุทธรบาท

การประเมินผล

การประเมินผลหลักสูตร เรื่อง อนุรักษ์พระพุทธรบาท ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ
  - 1.1 การสนทนา และซักถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง อนุรักษ์พระพุทธรบาท อำเภอพระพุทธรบาท
  - 1.2 จากการตอบคำถามในใบงาน
  - 1.3 จากแบบทดสอบ
2. ด้านทักษะ
  - 2.1 สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม การอนุรักษ์โบราณสถาน
  - 2.2 การจัดทำผลงานการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท
  - 2.3 การจัดแสดงผลงาน
3. ด้านความคิดเห็น
  - 3.1 การเขียนแสดงความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท
  - 3.2 สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม

ภาคผนวก ง
แผนการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ 3 (ม. 1-3) สาระที่ 4 : ประวัติศาสตร์

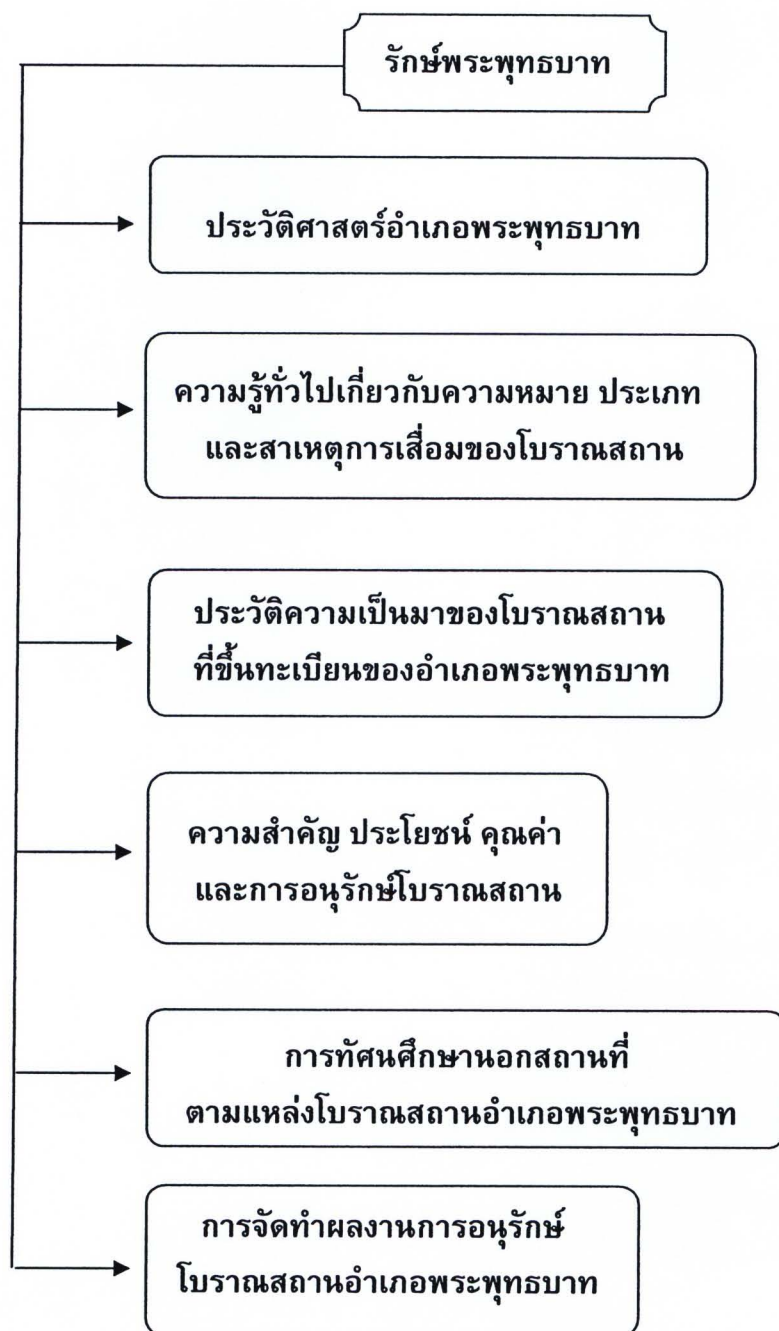
สำหรับนำไปใช้ในหลักสูตร

เรื่อง รักษ์พระพุทธบาท

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

มาตรฐาน	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (ม.1-3)
<p>มาตรฐาน ส: 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความภาคภูมิใจ และธำรง ความเป็นไทย</p>	<p>- รู้เข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม ศิลปวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของประเทศไทย ในดินแดนประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน และเกิดความภาคภูมิใจในความ เป็นไทย</p> <p>- คิดวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานและผลกระทบ จากภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาของมนุษย์ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน</p>

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
เรื่อง รัชภัษพระพุทธรบาท

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รัชชูปพระพุทธรูป

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง ประวัติศาสตร์ อำเภอพระพุทธรูป

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

พระพุทธรูป เป็นอำเภอหนึ่งที่มีโบราณสถานที่สำคัญ เมื่อก่อนเป็นเมืองจัตวาขึ้นกับกรุงศรีอยุธยา ต่อมาในชั้นกรุงรัตนโกสินทร์เมืองพระพุทธรูปถูกลดเป็นกิ่งอำเภอ เมื่อจัดตั้งเป็นมณฑลเทศาภิบาล ในรัชกาลที่ 5 เพราะตัดที่ ตอนเมืองเก่าตั้งเป็นอำเภอหนองโดน ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศยกฐานะกิ่งอำเภอพระพุทธรูป ขึ้นเป็นอำเภอพระพุทธรูป เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2499

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประวัติของอำเภอพระพุทธรูปได้
2. บอกความสำคัญของอำเภอพระพุทธรูปได้

เนื้อหา

1. ประวัติศาสตร์ อำเภอพระพุทธรูป

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ประเมินผลสัมฤทธิ์จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนจำนวน 40 ข้อ
2. ครู นักเรียนสนทนาถึงความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นอำเภอพระพุทธรูปโดยทั่วไป
3. วิทยากรภายนอกเล่าเกี่ยวกับประวัติ อำเภอพระพุทธรูป ให้นักเรียนฟัง
4. นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น

ชั้นสอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มให้ศึกษาไปความรู้เรื่องประวัติศาสตร์อำเภอพระพุทธรูป
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลการศึกษาประวัติศาสตร์ อำเภอพระพุทธรูปหน้าชั้นเรียน โดยให้นำเสนอในลักษณะที่หลากหลาย เช่น บรรยายประกอบภาพ เล่านิทาน บทบาทสมมุติ แผ่นพับ เป็นต้น

3. นักเรียนวิพากษ์วิจารณ์การนำเสนอของแต่ละกลุ่มอย่างสร้างสรรค์
4. ให้นักเรียนตอบคำถามจากใบงานที่ 1

ขั้นสรุป

1. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อำเภอพระพุทธบาท

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
2. วิทยากรภายนอกเล่าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ อำเภอพระพุทธบาท
3. ใบความรู้ เรื่องประวัติศาสตร์อำเภอพระพุทธบาท
4. ใบงานที่ 1 เรื่องประวัติศาสตร์อำเภอพระพุทธบาท

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจ การเข้าร่วมกิจกรรมการพูด สนทนา ชักถาม ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตและประเมินผลความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจใบงานที่ 1
4. ประเมินผลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

บันทึกผลหลังการสอน

1. ผลการสอน

.....
.....
.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

3. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ความเห็นของผู้บริหาร

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประวัติศาสตร์ อำเภอพระพุทธรบาท

ภูมิศาสตร์ของอำเภอพระพุทธรบาท (ที่ตั้งและอาณาเขต)

สภาพทั่วไปของอำเภอพระพุทธรบาท ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดสระบุรี ระยะทางห่างจากจังหวัดสระบุรี ประมาณ 28 กม. ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 136 กม. พื้นที่ 29.6 ตร.กม. ครอบคลุม 4 ตำบล 32 หมู่บ้าน ของอำเภอพระพุทธรบาท คือ 1) ตำบลขุนโขลน หมู่ที่ 1 - 11 2) ตำบลพระพุทธรบาท หมู่ที่ 1 - 3, 5 - 13 3) ตำบลธารเกษม หมู่ที่ 1, 7, 8, 9, 10, 12 4) ตำบลพุดคำจาน หมู่ที่ 7, 9

อาณาเขตอำเภอพระพุทธรบาท

ทิศเหนือ	ติดต่อ	ตำบลธารเกษม	ตำบลพุดคำจาน
ทิศใต้	ติดต่อ	ตำบลเขาวง	ตำบลพุกร่าง ตำบลหนองแก
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	ตำบลหน้าพระลาน	อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	ตำบลนายาว	

ประชากรของอำเภอพระพุทธรบาท

อำเภอพระพุทธรบาท ประกอบด้วยเชื้อชาติไทย ญวน จีน กระจายไปตามตำบลต่างๆ มีประชากร ณ วันที่ 30 กันยายน 2548 จำนวน 47,853 คน ข้อมูลจากฝ่ายทะเบียนเทศบาลเมืองพระพุทธรบาท สิ้นสุดปี 2548 แยกเป็น

- ผู้ชาย จำนวน 23,391 คน
- ผู้หญิง จำนวน 24,462 คน

การศึกษา และสถาบันการศึกษา

มีสถานศึกษาระดับต่างๆ ดังนี้

- ระดับประถมศึกษา	จำนวน	7 แห่ง
- ระดับมัธยมศึกษา	จำนวน	3 แห่ง
- ระดับ ป.ว.ช., ป.ว.ส.	จำนวน	2 แห่ง
- ระดับอุดมศึกษา	จำนวน	1 แห่ง
- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	จำนวน	1 แห่ง

หลักฐานทางโบราณคดีในอำเภอพระพุทธบาท

หลักฐานทางโบราณคดี คือหลักฐานที่เกี่ยวกับมนุษย์ในอดีตที่ปรากฏพบที่อยู่บนดินและใต้ดิน ได้แก่ สิ่งก่อสร้างต่างๆ ทั้งที่เป็นศาสนสถาน พระราชวัง บ้านเรือนที่อยู่อาศัยของมนุษย์ในอดีตตลอดจนร่องรอยของชุมชนหรือเมืองโบราณ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงกิจกรรมของมนุษย์ในอดีต ที่เรียกว่า โบราณสถาน ในเขตอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ได้พบหลักฐานโบราณสถานโบราณวัตถุที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาการของมนุษย์ในอดีตและความสำคัญของเมืองพระพุทธบาท ในหลายยุคหลายสมัย เช่น

สมัยก่อนประวัติศาสตร์

จากการศึกษาของนักธรณีวิทยาพบว่า พื้นที่อันเป็นที่ราบภาคกลางจากอ่าวไทยจนจรดอุตรดิตถ์เคยเป็นแอ่งที่เกิดจากการยุบตัวของเปลือกโลก จนน้ำทะเลท่วม หลังจากนั้นเป็นระยะยาวนานก็มีการเปลี่ยนแปลงทางภาคพื้นธรณี บริเวณนี้กลายเป็นที่ราบสูงที่เป็นผลให้ชายทะเลถอยร่นลงไปทางใต้ตรงตำแหน่งปัจจุบัน

หลังจากนั้นก็เริ่มมีมนุษย์มาอาศัยอยู่ที่นี่ ทั้งนี้ก็เพราะได้พบเครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์สมัยหินใหม่ที่ถ้ำเทพนิมิตร์ วัดพุทไธศวรรย์ อำเภอพระพุทธบาท

สมัยประวัติศาสตร์

มาถึงยุคทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ 10 - 16) ได้พบหลักฐานทางโบราณคดี ว่ามีเมืองเก่า คือ บ้านอู่ตะเภา (หรือบ้านดงเมือง) ที่หมู่ที่ 6 ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง อดีตเคยเป็นเมืองที่รุ่งเรืองสมัยทวารวดี พบภาพสลักนูนต่ำที่ถ้ำพระโพธิสัตว์ อำเภอแก่งคอยและจารึกที่ถ้ำเขาวง (ถ้ำนารายณ์) หมู่ที่ 5 ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธบาท หลักฐานดังกล่าวแสดงว่ามีมนุษย์มาอยู่ท้องที่นี้สืบเนื่องมาจากสมัยก่อนประวัติศาสตร์ และเจริญรุ่งเรืองมาตามลำดับถึงสมัยทวารวดี

การปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล

แต่เดิมการปกครองหัวเมืองส่วนภูมิภาคจะมอบให้เจ้าเมืองนั้นๆ ดูแลปกครองท้องถิ่นของตน ส่วนกลางจะดูแลอยู่ห่างๆ เมืองไทยยุคนั้นจึงเป็นเหมือนมีรัฐย่อยซ้อนอยู่ในรัฐใหญ่ มิได้รวมกันเป็นปึกแผ่นภายใต้ระเบียบเดียวกันทั้งประเทศ พ.ศ.2435 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดฯ ให้มีการรวมเมืองตั้งแต่ 3 เมืองขึ้นไปเป็นกลุ่มหนึ่ง เรียกว่า "มณฑลเทศาภิบาล" มีข้าหลวงมณฑลเทศาภิบาลเป็นผู้รับผิดชอบแต่ละเมืองจะมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบ โดยแบ่งท้องที่ออกเป็นอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน การจัดตั้งมณฑลนี้เริ่มเมื่อ พ.ศ. 2437 จนถึง พ.ศ. 2447 จึงได้ตั้งมณฑลได้ครบ

เมืองสระบุรีเข้าสู่ระบบการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล ก็ได้แบ่งการปกครองออกเป็น 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอเสนาให้ อำเภอหนองแค อำเภอแก่งคอยและ อำเภอพระพุทธบาท

อำเภอพระพุทธบาท เมื่อ พ.ศ. 2456 เกิดโรคห่าระบาด จึงย้ายที่ทำการอำเภอไปตั้งที่หนองโดน เป็นอำเภอหนองโดน ซึ่งมีเขตการปกครองท้องที่ อำเภอพระพุทธบาท บ้านหม้อ ดอนพุด รวมถึงตำบลกกโก ตำบลโคกลำพาน ลพบุรี ทุกวันนี้ เป็นเขตการปกครองที่กว้างมาก พ.ศ. 2485 ได้ย้ายที่ว่าการอำเภอจากหนองโดนมาตั้งที่บ้านหม้อ ชื่อว่า อำเภอบ้านหม้อ พ.ศ. 2486 ได้จัดตั้งนิคมสร้างตนเอง พระพุทธบาทจึงได้ตั้งกิ่งอำเภอพระพุทธบาทขึ้นมา พ.ศ. 2499 ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอพระพุทธบาทปัจจุบัน

อำเภอพระพุทธบาท มีความสำคัญ มีแหล่งโบราณสถานที่สำคัญ คือ รอยพระพุทธบาท พระราชวังโบราณ คันกันน้ำ ชารทองแดง ตำหนักธารเกษม ตำหนักสระยอ ถ้ำวิมารจักรี ถ้ำประทุน ถ้ำระฆัง ถ้ำมหาสนุก เจ้าพ่อเขาดก ถ้ำพระบาทใหญ่ ฯลฯ

ใบงานที่ 1

เรื่อง ประวัติศาสตร์ อำเภอพระพุทธรบาท

ชื่อ.....ชื่อสกุล.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามหัวข้อต่อไปนี้ ตามลำดับ

1. เมืองพระพุทธรบาทมีประวัติศาสตร์อยู่ในสมัยใดบ้าง
 .....
 .....
2. การศึกษาเมืองพระพุทธรบาทในครั้งแรกพบหลักฐานทางโบราณคดีอะไรบ้าง
 .....
 .....
3. ความเป็นมาของอำเภอพระพุทธรบาทเป็นอย่างไรจงอธิบายพอเข้าใจ
 .....
 .....
4. อำเภอพระพุทธรบาทในสมัยก่อนประวัติศาสตร์มีการพบหลักฐานทางโบราณคดี อะไรบ้าง
 จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง
 .....
 .....
5. อำเภอพระพุทธรบาทในสมัยประวัติศาสตร์มีการพบหลักฐานทางโบราณคดี อะไรบ้างและ
 พบที่ไหน
 .....
 .....
6. นักเรียนเขียนแสดงความสำคัญของอำเภอพระพุทธรบาท มาตามที่เข้าใจ
 .....
 .....

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รัชชูปพระพุทธรูป

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง ความหมาย ประเภท และสาเหตุการเสื่อมของโบราณสถาน

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

โบราณสถานคือ อสังหาริมทรัพย์ โดยอายุ หรือโดยลักษณะแห่งการก่อสร้าง หรือโดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นประโยชน์ในทางศิลปะ ประวัติศาสตร์หรือ โบราณคดี ทั้งนี้ให้รวมถึงสถานที่ที่เป็นแหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ และอุทยาน ประวัติศาสตร์ด้วย

ประเภทของโบราณสถานแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. โบราณสถานที่เห็นรูปทรงชัดเจน
2. ซากโบราณสถาน

สาเหตุความเสื่อมของโบราณสถานคือ สาเหตุภายในกับสาเหตุภายนอก

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของโบราณสถานได้
2. บอกประเภทของโบราณสถานได้
3. อธิบายสาเหตุการเสื่อมของโบราณสถานได้

เนื้อหา

1. ความหมายของโบราณสถาน
2. ประเภทของโบราณสถาน
3. สาเหตุการเสื่อมของโบราณสถาน

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ทบทวนความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์อำเภอพระพุทธรูป
2. ครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับโบราณสถานและร่วมสนทนาเกี่ยวกับโบราณสถาน

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่ม กลุ่มเดิมที่เรียนรู้ร่วมกัน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทน ออกมาจับสลากเพื่อเลือกภาพในการศึกษาค้นคว้า โดยใช้หนังสือ เอกสาร แผ่นพับ

และใบความรู้ที่ 1 เรื่องความหมาย ประเภท และสาเหตุการเสื่อมของโบราณสถาน
ที่ครูจัดเตรียมให้

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา ศึกษาค้นคว้าในการคิด วิเคราะห์และสรุปความต่าง ๆ
บันทึกลงในกระดาษของกลุ่ม
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอภาพพร้อมบรรยายถึงลักษณะของภาพโบราณสถาน โดย
บอกถึงประเภท และสาเหตุการเสื่อมของโบราณสถานนั้นๆ
4. นักเรียนแต่ละคนบันทึกความรู้เพิ่มเติมจากการนำเสนอของเพื่อนแต่ละกลุ่มลงสมุด
ชั้นสรุป
  1. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป ความหมาย ประเภท และสาเหตุการเสื่อมของ
โบราณสถาน
  2. นักเรียนตอบคำถามจากใบงานที่ 1 - 2

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพโบราณสถาน ได้แก่ พระราชวังโบราณ (พระตำหนักท้ายพิบูล) คันกันน้ำ
(ทำนบศรีรัตนชัย) ธารทองแดง (เขื่อนกันน้ำ) ตำหนักธารเกษม ถ้ำมหาสนุก
2. หนังสือ เอกสาร แผ่นพับ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับโบราณสถาน
3. ใบความรู้ เรื่องความหมาย ประเภทและสาเหตุการเสื่อมของโบราณสถาน
4. ใบงานที่ 1 เรื่อง ความหมาย ประเภท และสาเหตุการเสื่อมของโบราณสถาน
5. ใบงานที่ 2 เรื่อง ความหมาย ประเภท และสาเหตุการเสื่อมของโบราณสถาน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากพฤติกรรม ความสนใจในการเรียนรู้ การซักถามและตอบคำถาม
2. สังเกตจากความร่วมมือในการทำงานกลุ่มศึกษาค้นคว้า
3. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงานของกลุ่ม
4. ตรวจใบงานที่ 1 - 2
5. ตรวจสอบสมุดที่นักเรียนบันทึกความรู้เพิ่มเติม
6. ตรวจการบันทึกงานก่อนนำเสนอของแต่ละกลุ่มที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในการคิด
วิเคราะห์และสรุปความต่าง ๆ

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

บันทึกผลหลังสอน**1. ผลการสอน**

.....
.....
.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

3. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ความเห็นของผู้บริหาร

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง ความหมาย ประเภท และสาเหตุการเสื่อมของโบราณสถาน

โบราณสถาน ตามความหมายในพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มาตรา 4 คือ อสังหาริมทรัพย์โดยอายุ หรือโดยลักษณะแห่งการก่อสร้าง หรือโดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นประโยชน์ในทางศิลปะ ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดีทั้งนี้ให้รวมถึงสถานที่ที่เป็นแหล่งโบราณคดีแหล่งประวัติศาสตร์และอุทยานประวัติศาสตร์ด้วย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2530, หน้า 490) ให้ความหมายของโบราณสถานว่าหมายถึง สิ่งที่เคลื่อนที่ไม่ได้ เช่น โบสถ์ วิหาร วัง มีอายุกว่า 100 ปีขึ้นไป

ประเภทของโบราณสถาน

แบ่งประเภทของโบราณนั้นสามารถแบ่งได้หลายวิธี โดยมีเกณฑ์การแบ่งแตกต่างกันไป เช่น แบ่งตามรูปทรง ดังกรมศิลปากร

1. โบราณสถาน que เห็นรูปทรงชัดเจน ได้แก่ พระราชวัง ป้อม วัง กำแพงเมืองคูเมือง เจดีย์ ฯลฯ ซึ่งบางแห่งอาจยังใช้ประโยชน์ได้ เช่น วัด พระราชวัง พระธาตุ เป็นต้น

2. ซากโบราณสถาน ได้แก่ สิ่งก่อสร้างหรือสถาปัตยกรรมที่เคยมีรูปทรงและได้ใช้ประโยชน์มาแต่ในอดีต แต่เนื่องจากชำรุดผุพัง จนมองไม่เห็นรูปทรงชัดเจน โบราณสถานเหล่านี้ไม่ได้ใช้ประโยชน์อีกต่อไป แต่ยังมีคุณค่าในฐานะที่เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญ เช่น คูคันดิน (คูเมืองหรือกำแพง) เนินดินที่ปกคลุมเจดีย์ เนินดินที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัย อนุสรณ์สถาน เป็นต้น

ก. โบราณสถานที่ร้างแล้ว (dead monument) ได้แก่ สิ่งก่อสร้างในสมัยโบราณที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์และไม่มีผู้นอนอยู่อาศัย หรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการก่อสร้าง เช่น วัดร้างที่ไม่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษาหรือวังโบราณที่ไม่มีเจ้านายประทับอยู่ เป็นต้น

ข. โบราณสถานที่ยังไม่ร้าง (living monument) ได้แก่ สิ่งก่อสร้างในสมัยโบราณที่ยังคงใช้ประโยชน์และยังมีคนอยู่อาศัยไม่รกร้าง เช่น วัดที่ยังมีพระภิกษุจำพรรษาอยู่ หรือโบราณสถานที่ยังใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการก่อสร้างและยังมีคนอยู่อาศัยหรือเข้าไปใช้ประโยชน์

สาเหตุความเสื่อมของโบราณสถาน

สาเหตุการเสื่อมสภาพของโบราณสถานทีคาดว่าทำให้เกิดการชำรุด แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. สาเหตุภายใน (intrinsic factors) หมายถึง กระบวนการเสื่อมโทรมของโบราณสถาน ซึ่งเกิดจากสาเหตุภายในตัวโบราณสถานเอง ได้แก่ ชนิดและคุณสมบัติของวัสดุที่เป็นรากฐานของโบราณสถาน สถานที่ตั้ง ลักษณะโครงสร้าง และน้ำหนักของโบราณสถาน การคำนวณความผิดพลาดทางด้านเทคนิคการก่อสร้าง เป็นต้น

2. สาเหตุภายนอก (extrinsic factors) หมายถึง กระบวนการเสื่อมสภาพของโบราณสถานที่เกิดจากการกระทำของสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจเป็นการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ เคมี ชีววิทยา และจุลชีววิทยา สาเหตุเหล่านี้แบ่งได้ดังนี้

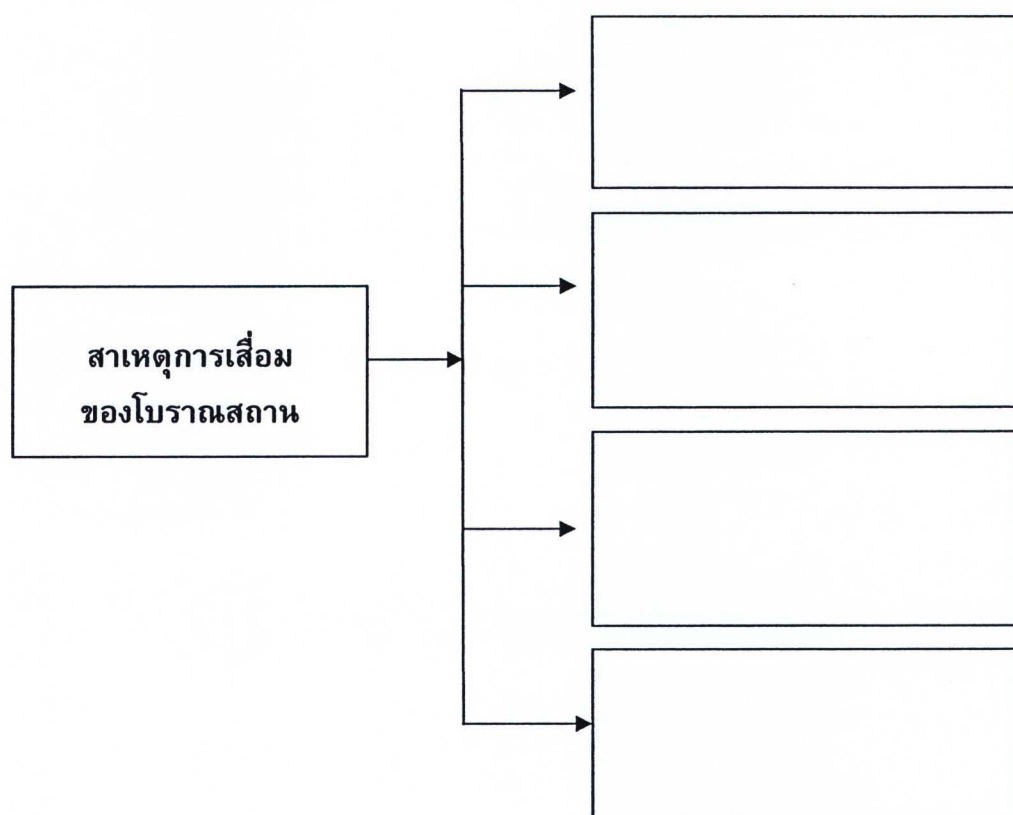
สาเหตุจากมนุษย์ เป็นศัตรูที่ก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อโบราณสถานในลักษณะต่างๆ เช่น เก็บรักษาไม่ถูกต้อง การเคลื่อนย้าย การจับถือหรือจับต้องโดยขาดความระมัดระวัง และการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การลักลอบขุดทำลายเพื่อหาวัตถุมีค่า ทำให้โบราณสถานโบราณวัตถุแตกหักเสียหายเสียก่อน

สาเหตุจากธรรมชาติ ที่เกิดจากความชื้นและอุณหภูมิของอากาศที่มีผลต่อโบราณสถานทุกชนิด เช่น วัตถุจำพวกอินทรีย์วัตถุ ประกอบไปด้วยเซลล์ที่มีลักษณะดูดน้ำและความชื้นได้ดีเมื่อมีความชื้นสูง เซลล์ในวัตถุจะดูดน้ำเข้าไปทำให้เกิดการพองตัว และเมื่ออุณหภูมิสูงขึ้น ความชื้นลดลงอากาศจะร้อนน้ำที่ดูดเข้าไปจะระเหยออกมาทำให้เซลล์หดตัว ถ้าติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้วัตถุนั้นชำรุด เสียรูปทรงไป แตกร้าวหรือบิดเบี้ยว อีกประการหนึ่งการที่ความชื้นถูกสะสมอยู่เป็นเวลานานจะก่อให้เกิดเชื้อเห็ด รา สาหร่าย ตะไคร่น้ำบนตัววัตถุได้พวกเชื้อราจะดูดความชื้นทำให้วัตถุขาดความแข็งแรง ซึ่งอยากจะแก้ไขให้ดีขึ้นเหมือนเดิม จากจุลชีวะ เช่น พวกเห็ด รา สาหร่ายตะไคร่น้ำ แบคทีเรียต่างๆ พวกนี้เกิดได้ดีในที่ที่มีความชื้นสูง คือมีความชื้นสัมพัทธ์ตั้งแต่ 70 %ขึ้นไป และอุณหภูมิที่ค่อนข้างอบอุ่นมากกว่า ประมาณ 20 – 25 องศาเซลเซียส

ใบงานที่ 1

เรื่อง ความหมาย ประเภท และสาเหตุการเสื่อมของโบราณสถาน

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับสาเหตุการเสื่อมของโบราณสถาน

2. สรุปสาระสำคัญที่ได้จากใบความรู้เกี่ยวกับความหมายและประเภทของโบราณสถาน

.....

.....

ชื่อ..... ชื่อสกุล.....

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เลขที่.....

ใบงานที่ 2

เรื่อง ความหมาย ประเภท และสาเหตุการเสื่อมของโบราณสถาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากการเรียนรู้ต่อไปนี้

1. จงบอกความหมายของโบราณสถาน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

2. โบราณสถานแบ่งออกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง และยกตัวอย่างประกอบในแต่ละประเภท มาพอเข้าใจ

.....

.....

.....

.....

.....

3. สาเหตุการเสื่อมสภาพของโบราณสถานที่เกิดจากการชำรุด มีกี่ประเภท อธิบายมาพอเข้าใจ

.....

.....

.....

.....

.....

4. สาเหตุจากมนุษย์ เป็นศัตรูที่ก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อโบราณสถานมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. สาเหตุจากธรรมชาติ ที่เกิดจากความชื้นและอุณหภูมิของอากาศที่มีผลต่อโบราณสถาน
ได้แก่อะไรบ้าง จงอธิบายมาพอเข้าใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชื่อสกุล.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รัชพระพุทธรบาท

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง ประวัติความเป็นมาของโบราณสถาน

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

ที่ขึ้นทะเบียนของอำเภอพระพุทธรบาท

สาระสำคัญ

โบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาทส่วนใหญ่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน ซึ่งโบราณสถานเหล่านั้นได้ถูกบุกรุกทำลาย จนเกินความเสียหายเป็นอย่างมาก ซึ่งปัจจุบันโบราณสถานเหล่านั้นได้รับการขึ้นทะเบียนโดยกรมศิลปากร

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประวัติความเป็นมาของแหล่งโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาทได้
2. อธิบายลักษณะของโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาทได้
3. บอกที่ตั้งของแหล่งโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาทได้
4. บอกคุณค่าและแสดงความชื่นชมโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท

เนื้อหา

1. ประวัติความเป็นมาของแหล่งโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท
2. ลักษณะของโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท
3. ที่ตั้งของแหล่งโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูทบทวน สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับแหล่งโบราณสถานของอำเภอพระพุทธรบาท
2. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของโบราณสถาน ที่ขึ้นทะเบียนของอำเภอพระพุทธรบาท
3. นักเรียนชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท
4. นักเรียนศึกษาแผนที่ ที่ตั้งโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท

ขั้นสอน

1. จากการชมวีดิทัศน์ และการศึกษาจากใบความรู้ที่ 1 ให้นักเรียนต่างคนต่างสรุปความสำคัญลงสมุด
2. ให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่ม กลุ่มเดิมที่เรียนรู้อีกกัน ให้นักเรียนเล่นเกมต่อภาพซึ่งเป็นภาพสถานที่แหล่งโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท โดยกลุ่มที่ต่อจิกซอเสร็จก่อนเป็นผู้ชนะ
3. นักเรียนและครูร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของงานกลุ่มแต่ละกลุ่ม
4. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาจากเกมต่อภาพ ซึ่งเป็นภาพสถานที่หรือแหล่งโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท โดยบอกถึงคุณค่าและแสดงความชื่นชม ให้เพื่อนฟังและเขียนแผนภาพความคิดในหัวข้อ ความเป็นมา ลักษณะ และที่ตั้งของแต่ละกลุ่มบนกระดานดำ และบันทึกลงในใบงานที่ 1
5. นักเรียนแต่ละคนทำความเข้าใจและบันทึกความรู้เพิ่มเติมจากการบรรยายของเพื่อนแต่ละกลุ่มลงในสมุด

ขั้นสรุป

1. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ลักษณะและที่ตั้งของแหล่งโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท
2. นักเรียนช่วยกันสรุปโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนของอำเภอพระพุทธรบาท
3. นักเรียนช่วยกันบอกถึงคุณค่า แสดงความชื่นชมโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท
4. ครูแจกใบงานที่ 2 ให้นักเรียนทุกคนบอกชื่อแหล่งโบราณสถานให้ถูกต้องตามหัวข้อที่กำหนด

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพโบราณสถานสำหรับต่อจิกซอ เช่น พระราชวังโบราณ (พระตำหนักท้ายพิบูล) คันกันน้ำ (ท่านบศรีชนนชัย) ชารทองแดง (เขื่อนกันน้ำ) ตำหนักธารเกษม ถ้ำมหาสนุก
2. ใบงานที่ 1 – 2
3. ใบความรู้เรื่อง ประวัติความเป็นมาของโบราณสถาน ที่ขึ้นทะเบียนในอำเภอพระพุทธรบาท
4. แผนที่ตั้งแหล่งโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท
5. วีดิทัศน์ ภาพโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาท

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจในการชมวีดิทัศน์
2. สังเกตจากพฤติกรรมการตอบคำถามและการซักถาม
3. ตรวจใบงานที่ 1 - 2
4. สังเกตความตั้งใจในการร่วมกิจกรรมการต่อจิกซอ
5. สังเกตการณ์ร่วมกิจกรรมกลุ่มในรูปแบบการนำเสนอ
6. ตรวจสอบบันทึกความรู้

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

บันทึกผลหลังสอน

1. ผลการสอน

.....
.....
.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

3. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ความเห็นของผู้บริหาร

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง ประวัติความเป็นมาของโบราณสถาน ที่ขึ้นทะเบียนของอำเภอพระพุทธบาท

โบราณสถานที่สำคัญบริเวณอำเภอพระพุทธบาท

วันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2499 ได้มีพระราชกฤษฎีกา ประกาศยกฐานะกิ่งอำเภอพระพุทธบาท มีโบราณสถานที่กรมศิลปากร ได้จัดเป็นแหล่งศึกษาความรู้ และสถานที่ท่องเที่ยว อันทรงคุณค่าอย่างยิ่งซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว ดังนี้

ประวัติการค้นพบพระพุทธรูป

พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ระบุศักราช 968 พราณบุญได้พบรอยพระพุทธรูป เหนือยอดเขาสุวรรณบรรพต ซึ่งอยู่ในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม (พ.ศ. 2163 - 2171) ทำให้สมเด็จพระเจ้าทรงธรรมทรงโสมนัสอย่างยิ่ง พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตร รอยนั้นและทรงแนพระราชหฤทัยว่าเป็นรอยพระพุทธรูปอย่างแน่นอนเพราะประกอบด้วย ลายลักษณะกัจจกร และอัญจตุรสดมหมางค 108 ประการ ซึ่งตรงกับเรื่องที่ทรงทราบจากชาวลังกาว่ามีรอยพระพุทธรูปในประเทศไทยเช่นเดียวกับในลังกา สมเด็จพระเจ้าทรงธรรมทรงเจริญพระราชศรัทธาเลื่อมใสยิ่ง ทรงกระทำสักการบูชา และพระราชทานที่ดิน เพื่อสร้างเป็นพระอาราม โดยโปรดให้ช่างสร้างมณฑปยอดเดียวสวมพระบรมพุทธรูป กำหนดเป็นพุทธรูปเจดีย์ และสร้างพระอุโบสถ พระวิหารที่น่าสนใจอีกอย่างคือ โปรดให้มีการตัดถนนกว้าง 10 วา โดยตลอดจากพระพุทธรูปไปยังท่าเรือ ด้วยเทคนิคตะวันตก คือ โปรดให้ฝรั่งส่งกลอง ที่ท่าเรือนั้นมีรับสั่งให้ตั้งพระราชนิเวศน์ ฟากตะวันออกชื่อ พระตำหนักท่าเจ้าสนุก ส่วนพระมณฑปพระพุทธรูป และอารามนั้นก่อสร้าง 4 ปี จึงแล้วเสร็จ สมเด็จพระเจ้าทรงธรรมเสด็จไปฉลอง มีมหรสมโภช 7 วัน (หนังสือที่ระลึก พระราชพิธียกจุลมงกุฎและสมโภชพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี, 2542, หน้า 165)

รอยพระพุทธรูป

ประวัติ รอยพระพุทธรูป ตั้งอยู่บนยอดเขาสุวรรณบรรพตในเขตวัดพระพุทธรูป อำเภอพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี ค้นพบในสมัยพระเจ้าทรงธรรม แห่งกรุงศรีอยุธยา พระองค์ทรงเห็นลักษณะงดงามลายลักษณะกัจจกร ประกอบด้วยอัญจตุรสดมหมางค 108 ประการ จึงมี

รับสั่งให้สร้างเป็นพระมณฑปสวมรอยพระพุทธรูป และสร้างพระอุโบสถ วิหารการเปรียญกุฎิสงฆ์รอบๆ แล้วให้ฝรั่งส่งกลอง ตัดหนทางจากคลองท่าเรือถึงพระมณฑป

ในสมัยรัชกาลที่ 5 พระมณฑป และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ชำรุดทรุดโทรม สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว (นวม) เจ้าอาวาสวัดอนงคาราม เมื่อเป็นพระรัชมงคมนตรี ตำแหน่งผู้กำกับกรมพระพุทธรูป จึงปฏิสังขรณ์ใหม่ จนกระทั่งรัชกาลที่ 7 จึงทรงได้เปลี่ยนยอดพระมณฑปจากเครื่องไม้ให้เป็นคอนกรีต และปฏิสังขรณ์สิ่งก่อสร้างในบริเวณ รวมทั้งจัดเป็นพิพิธภัณฑ์สถาน โดยรวบรวมบริวารมาจัดแสดงให้ประชาชนชม

ในรัชกาลปัจจุบัน ได้มีการซ่อมแซมพระมณฑปอีก โดยสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เมื่อวันพุธที่ 9 มีนาคม พุทธศักราช 2495 และมีการบูรณปฏิสังขรณ์เพิ่มเติมอีก ในปีพุทธศักราช 2539 และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เสด็จแทนพระองค์ไปทรงยกพระจุลมงกุฎยอดพระมณฑป เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม พุทธศักราช 2542

☞ **ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม** สมัยอยุธยา แต่ได้รับการปฏิสังขรณ์หลายครั้ง

☞ **ที่ตั้ง** ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี มีสิ่งสำคัญที่รวมอยู่ด้วยคือ มณฑปพระพุทธรูป รอยพระพุทธรูป พระวิหารหลวง คลัง พระเจดีย์และวิหาร

☞ **การขึ้นทะเบียน** ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม 2478

พระราชวังโบราณ (พระตำหนักท้ายพิบูล)

☞ **ประวัติ** พระราชวังโบราณหรือพระตำหนักท้ายพิบูล ตั้งอยู่ติดกำแพงพระพุทธรูปทางด้านทิศเหนือ พระราชวังนี้พระเจ้าทรงธรรมสร้างพร้อมกับบริเวณวัดพระพุทธรูป เพื่อเป็นที่ประทับเวลาเสด็จขึ้นไปนมัสการรอยพระพุทธรูป ของเดิมที่เหลืออยู่แต่กำแพงวัง และฐานพระตำหนัก ฐานเกยช้าง – ม้า ก่ออิฐถือปูน ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระตำหนักบนฐานเดิมตัวอาคารเป็นเครื่องขัดและตะปูนถือเครื่องไม้บ้าง แต่ผุพังหมดแล้ว จากการขุดตรวจของนักโบราณคดี กรมศิลปากร พบซากของอาคารอิฐก่อถือปูนหลายจุด ที่ปรากฏในปัจจุบันมีการสร้างทับบนฐานเกยเดิมที่มีขนาดกว้างขวางใหญ่กว่า นอกจากนี้ยังพบท่อน้ำดินเผาสมัยอยุธยา วางเป็นแนวมาจากธารทองแดง ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร

☞ **ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม** สมัยอยุธยา แต่ได้รับการปฏิสังขรณ์หลายครั้ง

☞ **ที่ตั้ง** ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี (บริเวณวัดพระพุทธรูป)

☞ **การขึ้นทะเบียน** ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม

คันทันน้ำ (ทำนบศรีรัตนชัย)

- ☞ **ประวัติ** สมเด็จพระนารายณ์มหาราช โปรดเกล้าฯ ให้สร้างอ่างเก็บน้ำที่ เชียงเขา พระพุทธบาท เรียกว่า อ่างแก้ว และก่อกันน้ำตามไหล่เขาให้ราษฎรใช้บริโภค
- ☞ **ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม** ทำนบดินสมัยอยุธยา
- ☞ **ที่ตั้ง** ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
- ☞ **การขึ้นทะเบียน** ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม

2478

ธารทองแดง เชือนกันน้ำ

☞ **ประวัติ** ธารทองแดงเป็นธารน้ำธรรมชาติ อยู่ห่างจากพระพุทธบาท ประมาณ 3 กิโลเมตร ต้นธารน้ำเกิดจากเขาธารทองแดงในเขตอำเภอพระพุทธบาท แล้วไหลไปทางอำเภอหนองโดน ตามพระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา เล่ม 2 กล่าวว่า สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระตำหนักกรมลำธารได้มีการขุดพบท่อน้ำสามตาที่ริมธาร (ปัจจุบันเก็บรักษาในพิพิธภัณฑวัดพระพุทธบาท) ท่อนี้เป็นท่อต่อเหมือนอย่างข้อต่อน้ำประปาในปัจจุบัน แต่ใหญ่มาก เป็นท่อที่ทำด้วยทองแดง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 20 เซนติเมตรและในบริเวณธารทองแดงนี้ ยังพบที่กันน้ำที่ระบายน้ำมาใช้ภายในพระตำหนักท้ายพิบูล เป็นเขื่อนก่อด้วยอิฐถือปูนเป็นซากโบราณสถานที่สร้างมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา

- ☞ **ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม** สมัยอยุธยา
- ☞ **ที่ตั้ง** ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
- ☞ **การขึ้นทะเบียน** ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม

2478

ตำหนักธารเกษม

☞ **ประวัติ** เป็นตำหนักที่สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง โปรดเกล้าฯ ให้สร้างเพื่อเป็นที่ประทับ คราวเสด็จมานมัสการรอยพระพุทธบาท และเป็นที่พักผ่อนพระราชอิริยาบถ ณ ริมน้ำได้ธารทองแดง ซึ่งเป็นบริเวณที่มีแมกไม้ร่มรื่นเป็นที่สำราญพระราชหฤทัยทั้งยังโปรดเกล้าฯ ให้ "คึดบ่อดน้ำเปิดปิดให้ไหลเชี่ยวมาแต่ธารทองแดง คึดผ่อนทางชลชลา ให้ไหลหลั่นลงมายังห้วยศิลาดาบ จึงให้นามชื่อพระราชนิเวศน์ธารเกษม" การตกแต่งพระราชนิเวศน์แห่งนี้ใช้เวลา 3 เดือน จึงแล้วเสร็จ

- ☞ **ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม** เหลือเพียงแต่ฐานเป็นอิฐก่อปูน และก้อนหิน
- ☞ **ที่ตั้ง** ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
- ☞ **การขึ้นทะเบียน** ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม

2478

ตำหนักสระยอ

☞ **ประวัติ** พระเจ้าทรงธรรมโปรดให้สร้างพลับพลา ตามเส้นทางที่เสด็จไปนมัสการรอยพระพุทธรบาท

☞ **ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม** ลักษณะฐานรากของตำหนักเป็นก้อนหินนำมาก่อผสมปูน ลักษณะเหมือนกับตำหนักต่างๆ ในบริเวณอำเภอพระพุทธรบาทที่สร้างในสมัยอยุธยาตอนปลาย เช่น ตำหนักธารเกษม

☞ **ที่ตั้ง** ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

☞ **การขึ้นทะเบียน** ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม 2478

ถ้ำวิมารจักรี

☞ **ประวัติ** ถ้ำวิมารจักรีอยู่บนไหล่เขาดอกไม้ ห่างจากพระพุทธรบาทประมาณ 30 เมตร ภายในถ้ำมีหลืบ คูหา หินย้อย เป็นสีต่างๆ งามน่าชม นับว่าเป็นถ้ำที่สวยงามมาก สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเคยเสด็จประพาสถ้ำนี้ ครั้งหนึ่งเมื่อ พ.ศ.2426 และได้ทรงจารึกพระปรมาภิไธยย่อ จปร. ไว้ที่ผนังถ้ำยังปรากฏอยู่จนกระทั่งเวลาปัจจุบัน และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ได้เสด็จประพาสครั้งหนึ่ง เมื่อ พ.ศ. 2495

☞ **ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม** เป็นถ้ำภูเขาหินปูนธรรมชาติ มีพระปรมาภิไธยย่อ จปร. ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวสลักไว้ที่ผนังถ้ำ

☞ **ที่ตั้ง** ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

☞ **การขึ้นทะเบียน** ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม

2478

ถ้ำประทุน

☞ **ประวัติ** ตรงปากถ้ำเคยเป็นสำนักสงฆ์จีน มีนักพรตจีนดูแลอยู่ ที่สำนักสงฆ์มีพระพุทธรูปทั้งของไทยและของจีนประดิษฐานอยู่หลายองค์ ลักษณะถ้ำแบ่งออกเป็น 3 ตอน ทะลุกันได้โดยตลอด ถ้ำทางทิศเหนือมีพระพุทธรูปจีนองค์ใหญ่อยู่ตรงปากถ้ำ ถ้ำกลางประดิษฐานพระพุทธรูปทั้งของไทยและของจีน ถ้ำทางทิศใต้มีพระเจดีย์ศิลาซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้นำเข้ามาจากเมืองจีน เป็นรูปองค์ระฆังทรงกลมแบบเจดีย์ลังกา

☞ **ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม** ถ้ำหินปูนธรรมชาติ สมัยรัตนโกสินทร์

☞ **ที่ตั้ง** ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

☞ **การขึ้นทะเบียน** ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม 2478

ถ้ำระฆัง

☞ **ประวัติ** อยู่บนไหล่เขา ห่างจากพระพุทธรบาท ประมาณ 1 กิโลเมตรครึ่ง มีถนนรถยนต์เข้าออกได้เพียงทางเดียว คือ ทางด้าน บ่อพรานล้างเนื้อ จะต้องเดินต่อไปอีกประมาณ 200 เมตร ที่เชิงเขามีบันไดคอนกรีตขึ้นไปจนถึงปากทาง ทางที่จะลงไปยังถ้ำระฆังนั้นเป็นทางแคบๆ ต้องใช้พระองค์พัดลงไป และจะต้องผ่านซอกเขาแคบๆ ไปอีกหลายตอนจึงจะถึงเวียงภายในถ้ำ ถ้ำนี้มีศิลาข่อยเป็นแผ่นลงมา รูปคล้ายระฆังหินสมัยโบราณ เมื่อเอาไม้เคาะจะมีเสียงดังคล้ายระฆัง ด้วยเหตุนี้จึงเรียกว่า "ถ้ำระฆัง"

☞ **ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม** เป็นถ้ำและเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

☞ **ที่ตั้ง** ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

☞ **การขึ้นทะเบียน** ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม 2478

ถ้ำมหาสนุก

☞ **ประวัติ** ถ้ำมหาสนุก มีเรื่องเล่าอยู่ 2 เรื่อง เล่าว่า ชาวบ้านแถวนั้นชอบหมักเหล้าสาโท และดื่มกินกันบนถ้ำ ภายในถ้ำมีลานกว้างเป็นที่สังสรรค์ เฮฮา จึงเรียกว่า ถ้ำมหาสนุก เรื่องที่สองเล่ากันว่า ครั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสพระพุทธรบาททรงอนุญาตให้มหาดเล็กและนางในไปเที่ยวถ้ำ เนื่องจากถ้ำมีตมมากบรรดานางในก็ถูกลวนลามเป็นรอยมือ ติดอยู่ที่ภูษาผ้าสไบ พระองค์ทรงถามว่าไปเที่ยวถ้ำไหนมาเมื่อทรงทอดพระเนตรเห็นนางในก็ทรงพระสรวลตรัสว่าคงไปถ้ำมหาสนุก

☞ **ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม** เป็นถ้ำเขาหินปูนธรรมชาติเป็นที่ประดิษฐานพระปูนปั้น และที่เหนือปากถ้ำมีพระปรมาภิไธยย่อ จปร.

☞ **ที่ตั้ง** ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

☞ **การขึ้นทะเบียน** ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม 2478

เจ้าพ่อเขาดก

☞ **ประวัติ** เจ้าพ่อเขาดก คือ เทวรูป ที่ประดิษฐานในศาลเจ้า ตัวศาลตั้งอยู่เชิงเขา ซึ่งเรียกกันว่าเขาดก (คือเทือกเขามาสุดลงตรงที่นั่น) อยู่ห่างจากพระมณฑปพระพุทธบาท ประมาณ 3 กิโลเมตร ศาลเจ้าพ่อเขาดก สร้างมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ของเดิมทำเครื่องบนด้วยไม้ แต่ถูกไฟป่าไหม้อยู่เสมอ ต้องโปรดฯให้สร้างใหม่ทำเป็นรูปเก๋งจีน เครื่องบนเป็นอิฐถือปูนและโปรดฯให้พระยาเพชรรัตนสงคราม นำศิลามาจากเขาดกให้ช่างจำหลักเทวรูปขึ้นทำเป็นรูปเทวดานั่งชันเข้าสูงประมาณ 80 เซนติเมตร เมื่อสมโภชแล้วโปรดฯ ให้ให้เรือที่ว่าพระเจ้าตาก ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 ตัวศาลถูกไฟป่าไหม้อีก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงโปรดเกล้าฯ ให้พระพุฒาจารย์ (มา) เมื่อยังเป็นพระทิพมณี ผู้รักษาพระพุทธบาทสร้างขึ้นใหม่และหล่อเทวรูปใหม่อีกองค์หนึ่ง ทำเป็นเทวรูปทรงเครื่อง สูงประมาณ 1 เมตร ชาวบ้านเรียกว่า “เจ้าตาก” ส่วนตัวศาลนั้นมีสภาพทรุดโทรมลง ในปี พ.ศ. 2492 จึงทำการซ่อมแซมใหม่

☞ **ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม** สมัยรัตนโกสินทร์

☞ **ที่ตั้ง** ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

☞ **การขึ้นทะเบียน** ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม 2478

ถ้ำพระบาทใหญ่

☞ **ประวัติ** ภายในถ้ำมีโบราณวัตถุที่น่าสนใจ คือ ชิ้นส่วนประติมากรรมรูปบุคคลซึ่งหงส์สลักด้วยหินทราย ไม่ทราบว่ามีมาแต่สมัยใด นอกจากนั้นภายในถ้ำยังมีรอยพระพุทธบาท ประดิษฐานอยู่บนหลืบชั้นบนสุด ทางด้านซ้ายมือผนังถ้ำเหนือรอยพระพุทธบาท มีภาพจิตรกรรมเขียนด้วยสีแดงเพียงสีแดงเดียว เป็นพระพุทธรูปประทับนั่ง

- ☞ ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม เป็นถ้ำเขาหินปูนธรรมชาติ
- ☞ ที่ตั้ง ตำบลพุก ráng อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
- ☞ การขึ้นทะเบียน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม

2478

ใบงานที่ 1

กลุ่มที่..... ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแหล่งโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียน (ภาพจิกรของนักเรียน) ในหัวข้อต่อไปนี้

ชื่อแหล่งโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนในอำเภอพระพุทธบาท.....

ความเป็นมา.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลักษณะ.....

.....

ที่ตั้ง.....

.....

บอกคุณค่าและแสดงความชื่นชมโบราณสถานอำเภอพระพุทธบาท

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2

ชื่อ.....ชื่อสกุล.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนชื่อโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนอำเภอพระพุทธบาท ที่มีความสัมพันธ์กับข้อความ ลงในช่องว่างให้ถูกต้องตรงตามหมายเลขตามที่กำหนด

1. ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม สมัยอยุธยา แต่ได้รับการปฏิสังขรณ์หลายครั้ง
  2. ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม เป็นถ้ำเขาหินปูนธรรมชาติ
  3. ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม เป็นถ้ำเขาหินปูนธรรมชาติ เป็นที่ประดิษฐานพระปูนปั้นและที่เหนือปากถ้ำมีพระปรมาภิไธยย่อ จปร.
  4. ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม สมัยรัตนโกสินทร์
  5. ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม ลักษณะฐานรากของตำหนัก เป็นก้อนหินนำมาก่อผสมปูน ลักษณะเหมือนกับตำหนักต่างๆ ในบริเวณอำเภอพระพุทธบาทที่สร้างในสมัยอยุธยาตอนปลาย เช่น ตำหนักธารเกษม
  6. ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม เป็นถ้ำและเป็นสถานที่ท่องเที่ยว
  7. ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม เหลือเพียงแต่ฐานเป็นอิฐก่อปูน และก้อนหิน
  8. ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม ทำนบดินสมัยอยุธยา
  9. ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม สมัยอยุธยา
  10. ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม สมัยอยุธยา แต่ได้รับการปฏิสังขรณ์หลายครั้ง
  11. ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม เป็นถ้ำภูเขาหินปูนธรรมชาติ มีพระปรมาภิไธยย่อ จปร. ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวสลักไว้ที่ผนังถ้ำ
  12. ลักษณะรูปแบบศิลปกรรม ถ้ำหินปูนธรรมชาติสมัยรัตนโกสินทร์
- 1..... 2..... 3.....
- 4..... 5..... 6.....
- 7..... 8..... 9.....
- 10..... 11..... 12.....

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รัชชูปพระพุทธรูป

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง ความสำคัญ ประโยชน์คุณค่า และการอนุรักษ์โบราณสถาน

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

โบราณสถานมีความสำคัญ และมีคุณค่ามาก เนื่องจากโบราณสถาน เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต ตลอดจนจนเป็นการสะท้อนถึงความสามารถของภูมิปัญญาของบรรพบุรุษดั้งเดิม ที่สร้างสรรค์งานทางศิลปวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าและความมั่นคงไว้มากมาย ดังนั้นจึงควรมีการอนุรักษ์ให้คงอยู่ตลอดไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญ คุณค่าและประโยชน์ของโบราณสถานได้
2. อธิบายความหมายของการอนุรักษ์โบราณสถานได้
3. เสนอแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานอำเภอพระพุทธรูปได้

เนื้อหา

1. ความสำคัญ คุณค่าและประโยชน์ของโบราณสถาน
2. ความหมายของการอนุรักษ์โบราณสถาน
3. แนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานอำเภอพระพุทธรูป

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำรูปภาพเกี่ยวกับโบราณสถานที่ถูกทำลายมาให้นักเรียนดู

ขั้นสอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (กลุ่มเดิมที่เรียนรู้ร่วมกัน) ร่วมแสดงความคิดเห็น บอกความรู้สึกเกี่ยวกับภาพโบราณสถานที่ถูกทำลาย
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำแผนผังความคิด (mind mapping) จากภาพที่กำหนดลงบนใบงานที่ 1 ของแต่ละกลุ่มในลักษณะเสนอแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานนั้นๆ
3. แต่ละกลุ่ม นำแผนภาพความคิดขึ้นกระดานดำ อภิปรายถึงความรู้สึกและร่วมแสดงความคิดเห็น แนวทางการอนุรักษ์โบราณสถาน
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาไปความรู้เรื่อง ความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่าและการอนุรักษ์โบราณสถาน

5. นักเรียนสนทนา และตอบคำถามครูในเรื่องความรู้สึกที่นักเรียนเห็นการทำลายโบราณสถานและคิดหาวิธีการอนุรักษ์ โดยการนำเสนอวิธีต่างๆ เช่น การจัดทำโปสเตอร์ แผ่นพับ เขียนคำขวัญ เพื่อเป็นการเชิญชวนให้ร่วมกันอนุรักษ์โบราณสถาน

6. นักเรียนทำใบงานที่ 2 โดยเสนอแนวทางร่วมกันอนุรักษ์โบราณสถาน

ขั้นสรุป

1. นักเรียนช่วยกันสรุป และบอกถึงความหมาย ความสำคัญ คุณค่า ประโยชน์ และแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถาน

2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผน และจัดทำผลงาน หรือชิ้นงานแสดงแนวทางการ กิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธบาท

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. รูปภาพโบราณสถานที่ถูกทำลาย เช่น พระราชวังโบราณ (พระตำหนักท้ายพิกุล) คันกันน้ำ (ท่านบศรีธนชัย) ธารทองแดง (เขื่อนกันน้ำ) ตำหนักธารเกษม ถ้ำมหาสนุก

2. ใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และการอนุรักษ์โบราณสถาน

3. ใบงานที่ 1 แต่ละกลุ่มจัดทำแผนผังความคิด (mind mapping) จากภาพที่กำหนด ในลักษณะเสนอแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานนั้นๆ

4. ใบงานที่ 2 ตอบคำถามและเสนอแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานตามความคิด ความรู้สึกของตนเอง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตจากความสนใจในการทำงานกลุ่ม
4. ตรวจใบงานที่ 1 - 2 (ดูความก้าวหน้าของการทำผลงาน)

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

บันทึกผลหลังสอน

1. ผลการสอน

.....
.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

3. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ความเห็นของผู้บริหาร

.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่าและการอนุรักษ์โบราณสถาน

ความสำคัญ

ประวัติการอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่า และบ่งบอกถึงความเจริญรุ่งเรือง ดังนั้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่รัฐบาลจึงได้ทำการคุ้มครองปกป้องและรักษา โดยการใช้กฎหมายเพื่อลงโทษผู้ทำลาย กฎหมายที่ใช้ครั้งแรกคือกฎหมายตราสามดวงซึ่งนำมาใช้ในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 และเมื่อถึงรัชกาลที่ 5 ก็ยังคงใช้กฎหมายดังกล่าวแต่จะมีการชวนให้ประชาชนหันมาสนใจในเรื่องการรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม โดยการจัดตั้งโบราณคดีสโมสรและจัดแสดงนิทรรศการในปี พ.ศ. 2429 ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 กำหนดให้รัฐบาลมีหน้าที่ดูแลรักษาโบราณสถานโบราณวัตถุโดยให้ออกประกาศจัดการตรวจรักษาของโบราณ เมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2466 เพื่อคุ้มครองโบราณสถานโบราณวัตถุ และเมื่อรัชกาลที่ 6 เสด็จสวรรคต พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ได้ดำเนินการรักษามรดกวัฒนธรรมต่อ ในปี พ.ศ. 2469 ได้มีพระราชดำริ ให้ถือว่าโบราณศิลปวัตถุเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้เพื่อการศึกษา และเป็นประโยชน์ด้านความรู้จึงได้ประกาศพระราชบัญญัติพิพิธภัณฑสถาน เพื่อเป็นการรวบรวมโบราณวัตถุที่มีอยู่ที่ต่าง ๆ ให้มารวมกันอยู่ในพิพิธภัณฑสถาน และในปีเดียวกันได้มีการลักลอบนำวัตถุโบราณออกนอกประเทศ จึงมีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งโบราณและศิลปวัตถุออกนอกประเทศ พ.ศ. 2469 โดยผู้ที่ต้องการจะส่งโบราณวัตถุออกนอกประเทศ จะต้องได้รับอนุญาตจากราชบัณฑิตยสถานก่อน (กรมศิลปากร, 2533, หน้า 55-58) ในปีต่อมา พ.ศ. 2476 ได้มีการประกาศพระราชบัญญัติจัดตั้งกรมศิลปากร สังกัดกระทรวงธรรมการ วันที่ 3 พฤษภาคม และในปี พ.ศ. 2477 ได้ยกเลิกประกาศจัดการตรวจรักษาโบราณ พระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งโบราณและศิลปวัตถุออกนอกประเทศ พ.ศ. 2469 และพระราชบัญญัติจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานสำหรับพระนคร แล้วตราพระราชบัญญัติ ว่าด้วยโบราณสถานศิลปวัตถุ โบราณวัตถุและการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2477 (กรมศิลปากร, 2534, หน้า 7 - 8) เมื่อถึงรัชกาลปัจจุบัน ได้ทรงให้ความสำคัญ โดยออกพระราชบัญญัติโบราณสถานโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พุทธศักราช 2504 และยกเลิกพระราชบัญญัติที่ผ่านมาแล้วจนปัจจุบัน มีการคุ้มครองโบราณสถานโบราณวัตถุภายใต้พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน

โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 นอกจากนี้รัฐบาลไทยได้เห็นถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรม จึงได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานพระราชนุญาตให้ประกาศ วันที่ 2 เมษายน ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และกันนั้นได้น้อมเกล้าฯ ถวายพระราชสมัญญา “องค์เอกอัครราชูปถัมภ์มรดกวัฒนธรรมไทย” แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์ได้ทรงอุปถัมภ์บำรุงรักษา ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมไทยหลายสาขา และประกาศให้วันที่ 2 เมษายน ของทุกปีเป็นวันอนุรักษ์มรดกไทย และเพื่อมีวัตถุประสงค์ ที่จะให้คนไทยได้ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม อันเป็นมรดกไทยสาขาหนึ่ง เพื่อให้ประชาชนได้ช่วยรัฐบาลในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งกระจายอยู่ตามท้องถิ่นต่างๆ เพื่อน้อมรำลึกถึงพระคุณของบรรพชนไทยที่ได้เสียสละอุทิศกายและใจ สร้างสรรค์มรดกไทยไว้ให้เราเป็นอนุชนไทยในปัจจุบัน และเพื่อให้ประชาชนในแต่ละจังหวัดจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์มรดกไทยขึ้นเพื่อใช้ในการอนุรักษ์ทรัพย์สินทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในท้องถิ่นนั้นๆ (กรมศิลปากร, 2533, หน้า 8 - 14)

คุณค่าและประโยชน์ของโบราณสถาน

โบราณสถานนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ มีคุณค่าและมีประโยชน์ในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมืองการปกครองสังคมและเศรษฐกิจ

1. ด้านสังคม ได้แก่ ทำให้เกิดความภูมิใจในสิ่งที่บรรพบุรุษของเราได้ร่วมกันสร้างไว้ รวมทั้งได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และเป็นแหล่งให้ความรู้ในด้านประวัติศาสตร์ตลอดจนความเป็นมาของคนในสมัยโบราณ
2. ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ช่วยให้ประชาชนมีรายได้และอาชีพเพิ่มขึ้น จากมีผู้มาท่องเที่ยว
3. การเมืองและการปกครอง ได้แก่ นำความเจริญและการพัฒนาหลายๆ ด้านเข้ามาสู่ท้องถิ่นและสร้างความเจริญในด้านอื่นๆ เช่น ทำถนน น้ำประปา ติดตั้งไฟฟ้า ให้แก่ท้องถิ่นที่มีโบราณสถานตั้งอยู่

ความหมายของการอนุรักษ์

ตามระเบียบของกรมศิลปากร ว่าด้วยการอนุรักษ์โบราณสถาน พ.ศ.2528 ระบุว่า การดูแลรักษาเพื่อให้คงคุณค่าไว้และให้หมายรวมถึงการป้องกัน การรักษา การสงวน การปฏิสังขรณ์ และการบูรณะด้วย

- ก. การสงวนรักษา หมายความว่า การดูแล รักษา ไว้ตามสภาพของเดิมเท่าที่เป็นอยู่ และป้องกันมิให้เสียหายต่อไป

ข. การปฏิสังขรณ์ หมายความว่า การทำให้กลับคืนสู่สภาพอย่างที่เป็นมา

ค. การบูรณะ หมายความว่า การซ่อมแซม และการปรับปรุงให้มีรูปทรงลักษณะกลมกลืนเหมือนของเดิมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ต้องแสดงความแตกต่างของสิ่งที่มีอยู่เดิม และสิ่งที่ทำขึ้นใหม่

กรมศิลปากร ได้เสนอแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ไว้ดังนี้

ซากโบราณสถาน ควรทำการอนุรักษ์ไว้ตามสภาพที่เห็นในปัจจุบัน หากการขุดแต่งและขุดค้นหาทางโบราณคดี ผู้รับผิดชอบต้องดำเนินการศึกษารูปแบบและบูรณะตามที่หลักฐานปรากฏ หากมีความจำเป็นต้องต่อเติมชิ้นส่วนให้ทำได้แต่ต้องไม่เกิน 5 % ของเนื้อที่รวม และส่วนที่ต่อเติมนั้น จะต้องทำให้เห็นความแตกต่างของวัสดุเดิม และวัสดุใหม่ทั้งนี้จะต้องกลมกลืนกับโบราณสถาน

5. ขั้นตอนดำเนินงานด้านการอนุรักษ์

ซึ่งนิคม มุสิกคามะ (2538, หน้า 69) ระบุว่าปัจจุบันพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 ได้กำหนดงานออกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

1. การประกาศขึ้นทะเบียน (registration) เป็นกระบวนการทางกฎหมายในการสำรวจจำนวนโบราณสถานและแหล่งที่ตั้ง การประเมินค่าและจัดอันดับความสำคัญ การกำหนดขอบเขตการประกาศบัญชีโบราณสถานเพื่อให้การคุ้มครองและกำหนดโทษผู้ทำให้โบราณสถานเสียหาย

2. การตรวจและคุ้มครองโบราณสถานและสภาพแวดล้อม (protection) เป็นการควบคุมโบราณสถานที่ยื่นทะเบียน การห้ามทำการแก้ไข และการส่งเจ้าพนักงานไปตรวจสภาพ

3. การซ่อมแซมบูรณปฏิสังขรณ์ตามสภาพเดิม (conservation) เป็นกระบวนการทางเทคนิค ซึ่งมีหลักสำคัญในการบูรณะอยู่ 4 ประการ คือ การบำรุงรักษาวัสดุดั้งเดิม การรักษากระบวนการช่างฝีมือ การรักษารูปของการก่อสร้าง และการควบคุมสภาพแวดล้อมดั้งเดิม

4. การซ่อมบำรุง (maintenance) เป็นการบำรุงรักษาสภาพของโบราณสถาน และสิ่งแวดล้อมไว้ให้ปลอดภัยจากการกระทำของคน ธรรมชาติและผลกระทบต่างๆ

5. การบริการทางการศึกษา (education service) เป็นหน้าที่สุดท้ายในการจัดการสงวนรักษาโบราณสถาน และบทบาทประการหลังสุดนี้เป็นปัจจัยและหน้าที่สำคัญที่สุดในสังคมปัจจุบัน

ใบงานที่ 1

เรื่อง ความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่าและการอนุรักษ์โบราณสถาน

คำชี้แจง แต่ละกลุ่มจัดทำแผนผังความคิด (mind mapping) จากภาพที่กำหนด
ในลักษณะเสนอแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานนั้นๆ

กลุ่มที่.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ใบงานที่ 2

เรื่อง ความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่าและการอนุรักษ์โบราณสถาน

ชื่อ.....ชื่อสกุล.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงบอกความสำคัญ ประโยชน์คุณค่า และการอนุรักษ์โบราณสถาน มาพอเข้าใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. จงอธิบายความหมายของการอนุรักษ์โบราณสถาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. จงบอกแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธบาท มาเป็นข้อๆ

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รัชชูปพระพุทธรูป

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง ความรู้จากการไปทัศนศึกษาออกสถานที่

แหล่งโบราณสถาน อำเภอพระพุทธรูป สระบุรี

ระยะเวลา 4 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ความรู้จากการไปทัศนศึกษาออกสถานที่ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรูป เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ โบราณสถาน ตลอดจนเป็นการเผยแพร่ให้ผู้อื่นเห็นและช่วยกันอนุรักษ์สืบไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความรู้ที่ได้จากการทัศนศึกษาได้
2. เสนอปัญหา อุปสรรคที่ได้จากการทัศนศึกษา
3. วิเคราะห์ความสำคัญของโบราณสถานได้
4. บอกประโยชน์ของโบราณสถานได้
5. บอกถึงความรัก ความภาคภูมิใจ ชื่นชมในโบราณสถานท้องถิ่นได้

เนื้อหา

ความรู้และปัญหา ที่ได้จากการไปทัศนศึกษาออกสถานที่เกี่ยวกับโบราณสถาน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครู นักเรียน ทบทวนความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถานที่ยังเรียนมาแล้ว
2. ครู นักเรียนสนทนากันการไปทัศนศึกษาออกสถานที่ แหล่งโบราณสถาน อำเภอพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี

พระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ จากการไปทัศนศึกษาออกสถานที่ในครั้งนี้ ในประเด็นต่อไปนี้
  - ความรู้ที่ได้จากการไปทัศนศึกษาตามแหล่งโบราณสถานในครั้งนี้
  - ปัญหาและอุปสรรคในการไปทัศนศึกษาตามแหล่งโบราณสถาน
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถามในใบงานที่ 1

3. ให้นักเรียนช่วยกันจัดทำรายการโบราณสถานที่นักเรียนได้ไปศึกษานอกสถานที่
แหล่งโบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรีลงในใบงานที่ 2

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปฝังความคิดที่ได้จากการการศึกษานอกสถานที่แหล่ง
โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี ลงในใบงานที่ 3

ขั้นสรุป

1. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปรูปแบบที่ได้จากการไปทัศนศึกษานอกสถานที่เกี่ยวกับ
โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. สถานที่แหล่งโบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
2. ใบงานที่ 1 ตอบคำถามจากการไปทัศนศึกษา
3. ใบงานที่ 2 จัดทำรายการโบราณสถานที่ได้ไปทัศนศึกษา
4. ใบงานที่ 3 สรุปฝังความคิดที่ได้จากการไปทัศนศึกษา

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมจากการได้ไปทัศนศึกษา
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตจากความสนใจในการทำงานกลุ่ม
4. ตรวจใบงานที่ 1 - 2 - 3 (ดูความก้าวหน้าของการทำผลงาน)

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

บันทึกผลหลังสอน

1. ผลการสอน

.....

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ใบงานที่ 1

**เรื่อง ความรู้จากการไปทัศนศึกษานอกสถานที่
แหล่งโบราณสถาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี**

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. จากการไปทัศนศึกษานอกสถานที่ นักเรียนได้รับความรู้อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนพบปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างในการไปทัศนศึกษาในครั้งนี้

.....

.....

.....

.....

กลุ่มที่.....

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ใบงานที่ 3

เรื่อง ความรู้จากการไปทัศนศึกษานอกสถานที่
แหล่งโบราณสถาน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปฝังความคิด ที่ได้จากการทัศนศึกษาแหล่งโบราณสถาน
อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ชื่อ.....ชื่อสกุล.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รัชชูปพระพุทธรูป

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

เรื่อง การจัดทำผลงานการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรูป ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การจัดทำผลงานและการจัดแสดงผลงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ โบราณสถาน อำเภอพระพุทธรูป เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ โบราณสถาน ตลอดจนเป็นการเผยแพร่ให้ผู้อื่นเห็นและช่วยกันอนุรักษ์สืบไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความรู้ที่ได้จากการทัศนศึกษาได้
2. จัดทำผลงานหรือชิ้นงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์ โบราณสถาน

เนื้อหา

ความรู้ ที่ได้จากการเรียนรู้ และไปทัศนศึกษาณสถานที่ เกี่ยวกับโบราณสถาน นำมาทำผลงานในการจัดแสดงผลงาน

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถานที่ยังเรียนมาแล้ว

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการไปทัศนศึกษาณสถานที่ในครั้งนี้ ในประเด็นต่อไปนี้

- จัดทำผลงานหรือชิ้นงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์ โบราณสถานนำเสนอความรู้ในรูปแบบต่างๆ โดยการจับป้ายนิเทศ จัดทำใบความรู้ แผ่นพับ ที่ค้นหนังสือ การแสดงบทบาทสมมุติ

- แต่ละกลุ่มกำหนดชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม และกำหนดผลที่คาดว่าจะได้รับลงบนใบงานที่ 1

ขั้นสรุป

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปรูปแบบ หน้าที่ในการจัดแสดงผลงานของกลุ่มตนเอง เพื่อดำเนินการต่อไป

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลงานกลุ่มและร่วมกันวางแผนงานการจัดแสดงผลงานของทุกกลุ่ม โดยเขียนรายละเอียดลงในแผนผังห้องจัดแสดงผลงานในใบงานที่ 2

3. นักเรียนแต่ละกลุ่ม กำหนดหน้าที่แต่ละบุคคลลงในใบงานที่ 3
4. นักเรียนจัดเตรียมการจัดแสดงผลงาน โดยการเขียนบัตรเชิญผู้เข้าชมผลงาน
ของนักเรียน
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานมาจัดแสดง ณ สถานที่จัดแสดงผลงาน
6. ประเมินผลสัมฤทธิ์จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนจำนวน
40 ข้อ
7. นักเรียนรวบรวมใบงานที่ได้ปฏิบัติทั้งหมดเพื่อเข้าเป็นรูปเล่มเพื่อประเมินผล
การเรียนรู้

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
2. ใบงานที่ 1 กำหนดชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม และกำหนด
ผลที่คาดว่าจะได้รับ
3. ใบงานที่ 2 วางแผนงานการจัดแสดงผลงานบนแผนผัง
4. ใบงานที่ 3 กำหนดหน้าที่รับผิดชอบงานของทุกคนในแต่ละกลุ่ม
4. การจัดเตรียมห้องจัดแสดงผลงาน
5. ผลงานนักเรียน กลุ่มจัดทำผลงานหรือชิ้นงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์
โบราณสถานนำเสนอความรู้ในรูปแบบต่างๆ โดยการจัดป้ายนิเทศ จัดทำใบความรู้ แผ่นพับ
ที่คั่นหนังสือ การแสดงบทบาทสมมติ

การวัดผลและประเมินผล

1. ประเมินผลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
2. ตรวจรูปแบบใบงานที่ 1 – 2 – 3
3. ประเมินพฤติกรรมการทำงานร่วมกัน
4. ประเมินจากการเตรียมความพร้อมในการแสดงผลงาน

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

บันทึกผลหลังสอน

1. ผลการสอน

.....
.....
.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

3. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ความเห็นของผู้บริหาร

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ใบงานที่ 1

เรื่อง การจัดทำผลงานการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธบาท

กลุ่มที่..... ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มกำหนดชื่อกิจกรรมที่ดำเนินการ โดยบอกวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม และกำหนดผลที่คาดว่าจะได้รับ เพื่อประกอบการจัดแสดงผลงาน เกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์ โบราณสถาน

กิจกรรมที่ดำเนินการ.....

.....

.....

.....

วัตถุประสงค์.....

.....

.....

.....

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม.....

.....

.....

.....

ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....

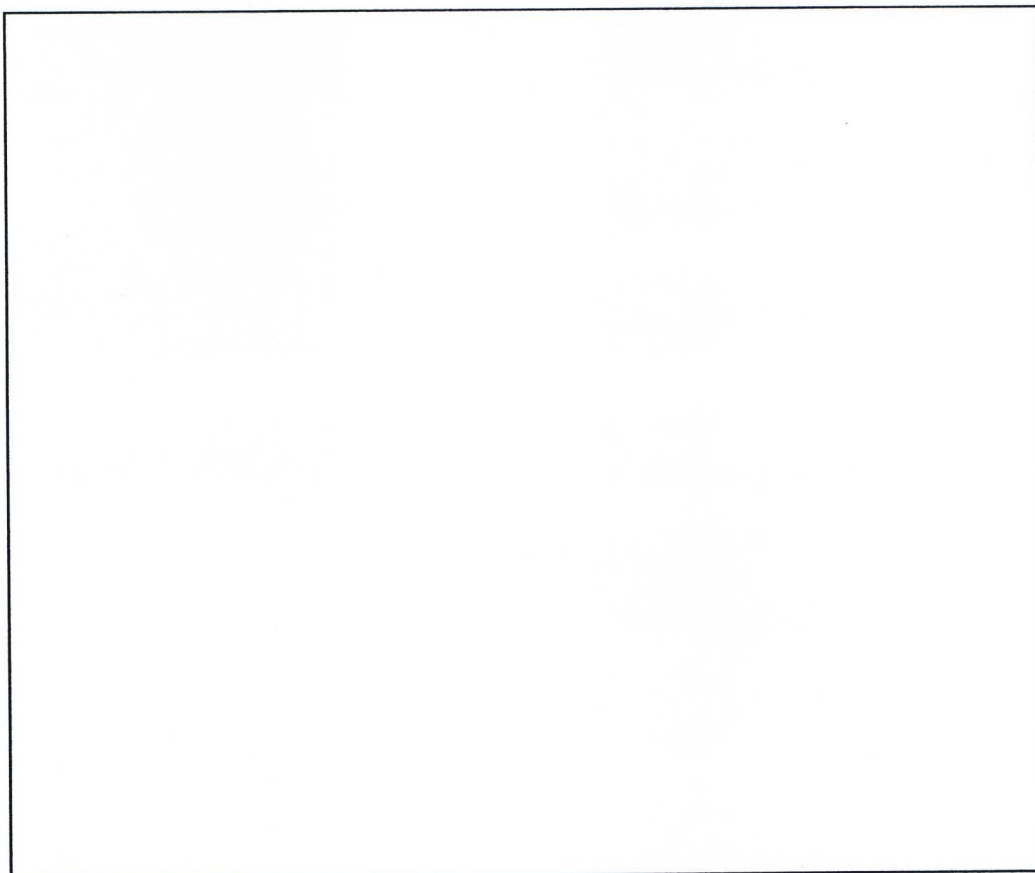
.....

.....

.....

ใบงานที่ 2

**เรื่อง การจัดทำผลงานการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธบาท
แผนผังห้องจัดแสดงผลงาน (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1)**

ใบงานที่ 3

เรื่อง การจัดทำผลงานการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธบาท

กลุ่มที่..... ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการมอบหมายหน้าที่ ที่ต้องปฏิบัติในการจัดแสดงผลงาน

ลำดับที่	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย	หมายเหตุ
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			

ภาคผนวก จ
แบบประเมินหลักสูตรฉบับร่าง

แบบประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฉบับร่าง เรื่อง รักรักษ์พระพุทธบาท

คำชี้แจง

แบบประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฉบับร่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง รักรักษ์พระพุทธบาท ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรวิทยานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ฉบับนี้เป็นการให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยเอกสารที่จะประเมินดังต่อไปนี้

หลักสูตรสถานศึกษาฉบับร่าง ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. การกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษาฉบับร่าง

- หลักการ
- คุณภาพผู้เรียน
- สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
- ขอบข่ายเนื้อหา
- เวลาเรียน
- แนวทางการจัดการเรียนการสอน
- สื่อการสอน
- การวัดและประเมินผล

เอกสารหมายเลข 2 ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. การกำหนดองค์ประกอบของแผนการสอน

- สาระสำคัญ
- จุดประสงค์การเรียนรู้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- เนื้อหา
- กิจกรรมการเรียนรู้
- สื่อ/แหล่งเรียนรู้
- การวัดและประเมินผล

2. รายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของแผนการเรียนรู้ รวม 6 แผน

วิธีการประเมิน

แบบประเมินนี้เป็นแบบตรวจสอบความสอดคล้องของส่วนประกอบในหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง รัชชูปพระพุทธรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของส่วนประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยโครงร่างหลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นไว้ดังนี้

เมื่อแน่ใจว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+1
เมื่อไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	0
เมื่อแน่ใจว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	-1

ขอให้ท่านพิจารณาเอกสารตามรายการประเมินที่กำหนดไว้ แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และได้โปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมลงในช่องว่างท้ายรายการประเมินของแต่ละหัวข้อ ทั้งนี้เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการปรับปรุงเอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง รัชชูปพระพุทธรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุวิทย์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอเจริญพร

พระธรรมธรมชยา ทองสันต์

แบบประเมินหลักสูตรฉบับร่าง
เรื่อง รัชพระพุทธรบาท

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสอบถาม และให้คะแนนความสอดคล้องของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง รัชพระพุทธรบาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนนของแบบประเมินในแต่ละข้อ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1.	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในหลักสูตรฉบับร่าง ได้แก่ ความสำคัญ วิสัยทัศน์ โครงสร้าง คุณภาพผู้เรียน สาระมาตรฐานการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลแหล่งการเรียนรู้				
2.	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม การเรียน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล				
3.	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม การเรียน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล				
4.	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม การเรียน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล				

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
5.	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ได้แก่ สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม การเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล				
6.	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ได้แก่ สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม การเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล				
7.	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ได้แก่ สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม การเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล				

ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินหลักสูตรฉบับร่างของผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็น	คะแนนความคิดเห็น					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความหมาย
	ของ						
	คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
1. ความสอดคล้องของส่วนประกอบ ในหลักสูตรฉบับร่าง ได้แก่ ความสำคัญ วิสัยทัศน์ โครงสร้าง คุณภาพผู้เรียน สาระ มาตรฐานการเรียนรู้กระบวนการ เรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลแหล่ง การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง
2. ความสอดคล้องของส่วนประกอบ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ได้แก่ สาระสำคัญจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง
3. ความสอดคล้องของส่วนประกอบ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียน การสอน และการวัดผลประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง
4. ความสอดคล้องของส่วนประกอบ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียน การสอน และการวัดผลประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง
5. ความสอดคล้องของส่วนประกอบ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การเรียนการสอน และการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง

ประเด็น	คะแนนความคิดเห็น					ค่าดัชนี	ความหมาย
	ของ					ความ	
	คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5	สอดคล้อง (IOC)	
6. ความสอดคล้องของส่วนประกอบ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ การเรียนการสอน และการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง
7. ความสอดคล้องของส่วนประกอบ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ การเรียนการสอน และการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	มีความ สอดคล้อง

ภาคผนวก จ
ตารางปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

ตารางแสดงการปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

ประเด็น	หลักสูตรฉบับร่างเวลาเรียนในแต่ละแผนการเรียนรู้	การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง
จำนวนเวลาเรียนหลักสูตรฉบับร่าง	<p>เวลาเรียนในแต่ละแผนการเรียนรู้มีดังนี้</p> <p>แผนการเรียนรู้ที่ 1 จำนวน 2 ชั่วโมง</p> <p>แผนการเรียนรู้ที่ 2 จำนวน 2 ชั่วโมง</p> <p>แผนการเรียนรู้ที่ 3 จำนวน 2 ชั่วโมง</p> <p>แผนการเรียนรู้ที่ 4 จำนวน 2 ชั่วโมง</p> <p>แผนการเรียนรู้ที่ 5 จำนวน 2 ชั่วโมง</p> <p>แผนการเรียนรู้ที่ 6 จำนวน 2 ชั่วโมง</p> <p>รวมทั้งหมดจำนวน 12 คาบ</p>	<p>เวลาเรียนในแต่ละแผนการเรียนรู้มีดังนี้</p> <p>แผนการเรียนรู้ที่ 1 จำนวน 2 ชั่วโมง</p> <p>แผนการเรียนรู้ที่ 2 จำนวน 2 ชั่วโมง</p> <p>แผนการเรียนรู้ที่ 3 จำนวน 3 ชั่วโมง</p> <p>แผนการเรียนรู้ที่ 4 จำนวน 3 ชั่วโมง</p> <p>แผนการเรียนรู้ที่ 5 จำนวน 3 ชั่วโมง</p> <p>แผนการเรียนรู้ที่ 6 จำนวน 3 ชั่วโมง</p> <p>รวมทั้งหมดจำนวน 16 คาบ</p>

ภาคผนวก ข
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน

**แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง รัชพระพุทธรบาท ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนเรียน (pretest) เรื่อง รัชพระพุทธรบาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน

1. หลักฐานที่เกี่ยวกับมนุษย์ในอดีตที่ปรากฏ พบที่อยู่บนดินและใต้ดินเป็นหลักฐานทางใด

ก. ประวัติศาสตร์	ข. วัฒนธรรม
ค. โบราณคดี	ง. อสังหาริมทรัพย์
2. ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ของอำเภอพระพุทธรบาท ได้พบหลักฐานอะไรที่บ่งบอกว่าเป็นของมนุษย์สมัยหินใหม่

ก. เปลือกโลก	ข. เครื่องมือเครื่องใช้
ค. น้ำทะเล	ง. ถ้ำเทพนิมิตร์
3. ข้อความใดที่มีความหมายตรงคำว่าโบราณสถาน

ก. พระพุทธรูป	ข. กำไร
ค. สร้อยคอ	ง. วิหาร
4. โบราณสถานแบ่งออกเป็นกี่ประเภท

ก. 1 ประเภท	ข. 2 ประเภท
ค. 3 ประเภท	ง. 4 ประเภท
5. การแบ่งประเภทของโบราณสถานตามลักษณะการใช้ประโยชน์แบ่งออกเป็นกี่ลักษณะ

ก. 2 ลักษณะ	ข. 3 ลักษณะ
ค. 4 ลักษณะ	ง. 5 ลักษณะ
6. อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้โบราณสถานชำรุดหรือเสื่อมสภาพเสียหายมากที่สุด

ก. สัตว์	ข. ต้นไม้
ค. มนุษย์	ง. สารเคมี
7. ใครเป็นผู้ค้นพบรอยพระพุทธรบาท

ก. นายจันทร์	ข. นางศรีประจันท์
ค. ท้าวจุฬาลักษณ์	ง. พรานบุญ

8. ยอดมณฑปยอดเดี่ยวสวมพระพุทธรูปใครเป็นผู้ให้สร้าง
 ก. พระยาดำรงราชานุภาพ   ข. พระเจ้าทรงธรรม
 ค. สมเด็จพระจอมเกล้าฯ   ง. สมเด็จพระพุทธมหาราช
9. ข้อใดต่อไปนี้เป็นเรื่องเนื่องด้วยการพรอยพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี
 ก. เขาโพธิ์สุวรรณคีรี   ข. เขาโพธิ์ลังกา
 ค. เขาสุวรรณบรรพต   ง. เขาสะจั่นนันทคีรี
10. ลักษณะรูปแบบศิลปกรรมของยอดพระมณฑป เป็นศิลปกรรมในสมัยใด
 ก. สุโขทัย   ข. ลพบุรี
 ค. ทวารวดี   ง. อยุธยา
11. พระราชวังโบราณที่พระเจ้าทรงธรรม เสด็จมาประทับเพื่อนมัสการรอยพระพุทธรูป มีชื่อว่าอะไร
 ก. พระตำหนักแดง   ข. พระตำหนักท้ายพิบูล
 ค. ทำนบศรีรัตนชัย   ง. ตำหนักสระยอ
12. รอยพระพุทธรูปได้ขึ้นทะเบียนประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่เท่าไร และเดือน พ.ศ. อะไร
 ก. วันที่ 8 มกราคม 2478   ข. วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2548
 ค. วันที่ 8 มีนาคม 2478   ง. วันที่ 8 เมษายน 2548
13. รัชกาลที่เท่าไร เคยประพาสถ้ำวิมารจกกรี
 ก. รัชกาลที่ 4   ข. รัชกาลที่ 5
 ค. รัชกาลที่ 6   ง. รัชกาลที่ 7
14. สถานที่ใดที่สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง โปรดเกล้าฯ ให้สร้างเพื่อเป็นที่ประทับคราวเสด็จมานมัสการรอยพระพุทธรูป
 ก. ตำหนักท้ายพิบูล   ข. ตำหนักสระยอ
 ค. ถ้ำระฆัง   ง. ตำหนักธารเกษม
15. สถานที่ใดมีพระพุทธรูปของจีนประดิษฐานอยู่
 ก. ถ้ำระฆัง   ข. ถ้ำมหาสนุก
 ค. ถ้ำประทุน   ง. ถ้ำระฆัง
16. ศาลเจ้าพ่อเขาตกในปัจจุบัน มีชนกลุ่มใดนับถือและศรัทธามากที่สุด
 ก. ชาวญวน   ข. ชาวจีน
 ค. ไทยใหม่   ง. ลาวพวน
17. เหตุใดจึงเรียก "ธารทองแดง" ทั้งที่เป็นธารน้ำธรรมชาติ
 ก. เป็นท่อน้ำประปาขนาดใหญ่   ข. อยู่ในหินที่มีสีแดง
 ค. มีน้ำเป็นสีแดง   ง. เป็นท่อน้ำที่ทำด้วยทองแดง

39. นักเรียนต้องการให้เพื่อนๆ รับรู้สิ่งที่นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ นักเรียนสามารถแสดงออกได้ในรูปแบบใดบ้าง
- ก. เขียนเรียงความ
  - ข. โต้วาทิ
  - ค. จัดแสดงผลงาน
  - ง. เขียนจดหมายถึงเพื่อน
40. นักเรียนเรียนนิชาธิราชพระพุทธรบาท โบราณสถาน ได้รับประโยชน์อย่างไร
- ก. เป็นเรื่องของเก่าๆ
  - ข. ภูมิปัญญาท้องถิ่นอายุมากไม่น่าศรัทธา
  - ค. เบื่อหน่ายการเดินทาง
  - ง. เกิดความภาคภูมิใจ รักรักษ์ และหวงแหนของมีค่า

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่อง รัชพระพุทธบาท

1. ค	2. ข	3. ง	4. ข	5. ก	6. ค	7. ง	8. ข
9. ค	10. ง	11. ข	12. ค	13. ข	14. ง	15. ค	16. ข
17. ง	18. ข	19. ค	20. ข	21. ก	22. ค	23. ก	24. ข
25. ค	26. ข	27. ก	28. ง	29. ข	30. ง	31. ค	32. ข
33. ก	34. ค	35. ง	36. ข	37. ค	38. ข	39. ค	40. ง

ภาคผนวก ช

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบ

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบทดสอบ และให้คะแนนความสอดคล้อง ของแบบทดสอบกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่คาดหวัง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยกา เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนน ของแบบประเมินในแต่ละข้อ และให้ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้อง ให้คะแนนเท่ากับ +1
ไม่แน่ใจว่าข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้อง ให้คะแนนเท่ากับ 0
ข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่สอดคล้อง ให้คะแนนเท่ากับ -1

ข้อสอบข้อที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ระดับความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
		+1	0	-1	
1. หลักฐานที่เกี่ยวกับมนุษย์ในอดีตที่ปรากฏ พบที่อยู่บนดินและใต้ดิน เป็นหลักฐานทางใด	อธิบายประวัติของอำเภอพระพุทธรบาทได้				
2. ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ของอำเภอพระพุทธรบาท ได้พบหลักฐานอะไรที่บ่งบอกว่าเป็นของมนุษย์สมัยหินใหม่	อธิบายประวัติของอำเภอพระพุทธรบาทได้				
3. ข้อความใดที่มีความหมายตรงคำว่าโบราณสถาน	อธิบายความหมายของโบราณสถานได้				
4. โบราณสถานแบ่งออกเป็นกี่ประเภท	บอกประเภทของโบราณสถานได้				
5. การแบ่งประเภทของโบราณสถานตามลักษณะการใช้ประโยชน์ แบ่งออกเป็นกี่ลักษณะ	บอกประเภทของโบราณสถานได้				
6. อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้โบราณสถานชำรุดหรือเสื่อมสภาพเสียหายมากที่สุด	อธิบายสาเหตุการเสื่อมของโบราณสถานได้				
7. ใครเป็นผู้ค้นพบรอยพระพุทธรบาท	อธิบายประวัติความเป็นมาของแหล่งโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาทได้				

ข้อสอบข้อที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
		+1	0	-1	
8. ยอดมณฑปยอดเดี่ยวสวม พระพุทธรูปใครเป็นผู้ให้สร้าง	อธิบายประวัติความเป็นมา ของแหล่งโบราณสถานอำเภอ พระพุทธรูปได้				
9. ข้อใดต่อไปนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับ การพบรอยพระพุทธรูป จังหวัด สระบุรี	อธิบายประวัติความเป็นมา ของแหล่งโบราณสถานอำเภอ พระพุทธรูปได้				
10. ลักษณะรูปแบบศิลปกรรมของ ยอดพระมณฑป เป็นศิลปกรรมใน สมัยใด	อธิบายลักษณะของโบราณสถาน อำเภอพระพุทธรูปได้				
11. พระราชวังโบราณที่พระเจ้า ทรงธรรม เสด็จมาประทับเพื่อ นมัสการรอยพระพุทธรูป มีชื่อว่า อะไร	อธิบายประวัติความเป็นมา ของแหล่งโบราณสถานอำเภอ พระพุทธรูปได้				
12. รอยพระพุทธรูปได้ขึ้น ทะเบียนประกาศในราชกิจจานุ เบกษา เมื่อวันที่เท่าไร และเดือน พ.ศ. อะไร	อธิบายประวัติความเป็นมา ของแหล่งโบราณสถานอำเภอ พระพุทธรูปได้				
13. รัชกาลที่เท่าไร เคยประพาส ถ้ำวิมารจักรี	อธิบายประวัติความเป็นมา ของแหล่งโบราณสถานอำเภอ พระพุทธรูปได้				
14. สถานที่ใดที่สมเด็จพระเจ้า ปราสาททอง โปรดเกล้าฯ ให้สร้าง เพื่อเป็นที่ประทับคราวเสด็จมา นมัสการรอยพระพุทธรูป	อธิบายประวัติความเป็นมา ของแหล่งโบราณสถานอำเภอ พระพุทธรูปได้				
15. สถานที่ใดมีพระพุทธรูปของ จีนประดิษฐานอยู่	อธิบายประวัติความเป็นมา ของแหล่งโบราณสถานอำเภอ พระพุทธรูปได้				
16. ศาลเจ้าพ่อเขาตกในปัจจุบัน มีชนกลุ่มใดนับถือและศรัทธา มากที่สุด	อธิบายประวัติความเป็นมา ของแหล่งโบราณสถานอำเภอ พระพุทธรูปได้				
17. เหตุใดจึงเรียก “ธารทองแดง” ทั้งที่เป็นธารน้ำธรรมชาติ	อธิบายประวัติความเป็นมา ของแหล่งโบราณสถานอำเภอ พระพุทธรูปได้				

ข้อสอบข้อที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
18. ประวัติถ้ำในข้อใด ที่มีการหมักเหล้าสาโทได้มากที่สุด	อธิบายประวัติความเป็นมาของแหล่งโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาทได้				
19. วัดพระพุทธรบาทราชวรมหาวิหาร อยู่ในตำบลอะไร	บอกที่ตั้งของแหล่งโบราณสถานอำเภอพระพุทธรบาทได้				
20. คำว่า "ขุนไชลอน" ควรมีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด	นักเรียนบอกความสำคัญประโยชน์ คุณค่า และความหมายของการอนุรักษ์โบราณสถานได้				
21. การอนุรักษ์โบราณสถาน หมายถึง	นักเรียนบอกความสำคัญประโยชน์ คุณค่า และความหมายของการอนุรักษ์โบราณสถานได้				
22. วันที่ 2 เมษายน ของทุกปี เป็นวันอะไร	นักเรียนบอกความสำคัญประโยชน์ คุณค่า และความหมายของการอนุรักษ์โบราณสถานได้				
23. คุณค่าและประโยชน์ของโบราณสถาน มีกี่ด้าน	อธิบายความสำคัญ คุณค่าและประโยชน์ของโบราณสถานได้				
24. ประโยชน์ด้านสังคมของโบราณสถาน คือข้อใด	อธิบายความสำคัญ คุณค่าและประโยชน์ของโบราณสถานได้				
25. คุณค่าและประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของโบราณสถาน คือข้อใด	อธิบายความสำคัญ คุณค่าและประโยชน์ของโบราณสถานได้				
26. การสงวน รักษา หมายถึง	นักเรียนบอกความสำคัญประโยชน์ คุณค่า และความหมายของการอนุรักษ์โบราณสถานได้				
27. การปฏิสังขรณ์ หมายถึง	นักเรียนบอกความสำคัญประโยชน์ คุณค่า และความหมายของการอนุรักษ์โบราณสถานได้				

ข้อสอบข้อที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
28. การบูรณะ หมายถึง	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และความหมายของการอนุรักษ์ โบราณสถานได้				
29. การอนุรักษ์ซากโบราณสถาน หากมีการต่อเติมชิ้นส่วนบางอย่าง ควรต่อเติมได้อย่างไร	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และความหมายของการอนุรักษ์ โบราณสถานได้				
30. ขั้นตอนดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ ได้กำหนดงานเป็นที่ขั้นตอน	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และความหมายของการอนุรักษ์ โบราณสถานได้				
31. การประกาศขึ้นทะเบียน [Registration] ตรงกับข้อใด	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และความหมายของการอนุรักษ์ โบราณสถานได้				
32. การซ่อมแซมบูรณปฏิสังขรณ์ ตามสภาพเดิม [Conservation] ตรงกับข้อใด	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และความหมายของการอนุรักษ์ โบราณสถานได้				
33. การตรวจ และคุ้มครอง โบราณสถาน และสภาพแวดล้อม [Protection] ตรงกับข้อใด	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และความหมายของการอนุรักษ์ โบราณสถานได้				
34. การซ่อมบำรุง [Maintenance] หมายถึงข้อใด	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และความหมายของการอนุรักษ์ โบราณสถานได้				
35. ในขณะที่นักเรียนมีที่อยู่อาศัย อยู่อำเภอพระพุทธรบาท นักเรียน มีวิธีการอย่างไรที่จะรักษ พระพุทธรบาท โบราณสถานให้อยู่ สภาพเดิมให้มากที่สุด	เสนอแนวทางการอนุรักษ์ โบราณสถานอำเภอ พระพุทธรบาทได้				

ข้อสอบข้อที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
		+1	0	-1	
36. ขั้นตอนงานด้านการอนุรักษ์ ขั้นตอนใดสำคัญที่สุด	เสนอแนวทางการอนุรักษ์ โบราณสถานอำเภอ พระพุทธรบาทใต้				
37. ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความสำคัญอย่างไร	เสนอแนวทางการอนุรักษ์ โบราณสถานอำเภอ พระพุทธรบาทใต้				
38. คำว่า "สืบทอด" ไม่เท่าตา เห็น" มีความหมายตรงกับข้อใด	บอกความหมายของการทัศน ศึกษาได้				
39. นักเรียนต้องการให้เพื่อนๆ รับรู้สิ่งที่นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ นักเรียนสามารถ แสดงออกได้ในรูปแบบใดบ้าง	บอกความสำคัญของจัดแสดง ผลงาน				
40. นักเรียนเรียนวิชารักษ์ พระพุทธรบาท โบราณสถาน ได้รับประโยชน์อย่างไร	บอกประโยชน์ของโบราณสถาน ได้				

ตาราง 16 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อสอบข้อที่	จุดประสงค์ การเรียนรู้	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ความ หมาย
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
1. หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับ มนุษย์ในอดีตที่ปรากฏ พบที่อยู่บนดินและใต้ดิน เป็นหลักฐานทางใด	อธิบายประวัติ ของอำเภอ พระพุทธรบาทใต้	+1	+1	+1	0	+1	0.8	มีความ สอดคล้อง
2. ในสมัยก่อนประวัติ ศาสตร์ ของอำเภอ พระพุทธรบาท ใต้พบ หลักฐานอะไรที่บ่งบอกว่า เป็นของมนุษย์สมัยหินใหม่	อธิบายประวัติ ของอำเภอ พระพุทธรบาทใต้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
3. ข้อความใดที่มี ความหมายตรงคำว่า โบราณสถาน	อธิบาย ความหมายของ โบราณสถานใต้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
4. โบราณสถานแบ่ง ออกเป็นกี่ประเภท	บอกประเภทของ โบราณสถานใต้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
5. การแบ่งประเภทของ โบราณสถานตามลักษณะ การใช้ประโยชน์แบ่ง ออกเป็นกี่ลักษณะ	บอกประเภทของ โบราณสถานใต้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
6. อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ ทำให้โบราณสถานชำรุด หรือเสื่อมสภาพเสียหาย มากที่สุด	อธิบายสาเหตุการ เสื่อมของ โบราณสถานใต้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
7. ใครเป็นผู้ค้นพบรอย พระพุทธรบาท	อธิบายประวัติ ความเป็นมาของ แหล่งโบราณสถาน อำเภอ พระพุทธรบาทใต้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อสอบข้อที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	คะแนนความคิดเห็นของ					ค่า ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ความ หมาย
		ผู้เชี่ยวชาญ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
8. ยอดมณฑปยอดเดียว สวมพระพุทธรูปใครเป็น ผู้ให้สร้าง	อธิบายประวัติความเป็น มาของแหล่ง โบราณสถาน อำเภอ พระพุทธรูปได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
9. ข้อใดต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับ พระพุทธรูป จังหวัด สระบุรี	อธิบายประวัติความเป็น มาของแหล่ง โบราณสถาน อำเภอ พระพุทธรูปได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
10. ลักษณะรูปแบบ ศิลปกรรมของยอด พระมณฑป เป็นศิลปกรรม ในสมัยใด	อธิบายลักษณะของ โบราณสถาน อำเภอ พระพุทธรูปได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
11. พระราชวังโบราณที่ พระเจ้าทรงธรรม เสด็จมา ประทับเพื่อนมัสการรอย พระพุทธรูป มีชื่อว่าอะไร	อธิบายประวัติความเป็น มาของแหล่ง โบราณสถาน อำเภอ พระพุทธรูปได้	+1	0	+1	0	+1	0.6	มีความ สอดคล้อง
12. รอยพระพุทธรูปได้ขึ้น ทะเบียนประกาศในราช กิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ เท่าไร และเดือน พ.ศ. อะไร	อธิบายประวัติความเป็น มาของแหล่ง โบราณสถาน อำเภอ พระพุทธรูปได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
13. รัชกาลที่เท่าไร เคย ประพาสถ้ำวิมารจักรี	อธิบายประวัติความเป็น มาของแหล่ง โบราณสถาน อำเภอ พระพุทธรูปได้	+1	+1	+1	0	+1	0.8	มีความ สอดคล้อง
14. สถานที่ใดที่สมเด็จพระเจ้า ปราสาททอง โปรด เกล้าฯ ให้สร้างเพื่อเป็นที่ ประทับคราวเสด็จมา นมัสการรอยพระพุทธรูป	อธิบายประวัติความเป็น มาของแหล่ง โบราณสถาน อำเภอ พระพุทธรูปได้	+1	+1	+1	0	+1	0.8	มีความ สอดคล้อง

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อสอบข้อที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	คะแนนความคิดเห็นของ					ค่า ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ความ หมาย
		ผู้เชี่ยวชาญ						
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
15. สถานที่ใดมี พระพุทธรูปของจีน ประดิษฐานอยู่	อธิบายประวัติความเป็นมาของแหล่ง โบราณสถาน อำเภอ พระพุทธรูปท่าได้	+1	+1	+1	0	+1	0.8	มีความ สอดคล้อง
16. ศาลเจ้าพ่อเขาตกใน ปัจจุบัน มีชนกลุ่มใดนับถือ และศรัทธามากที่สุด	อธิบายประวัติความเป็นมาของแหล่ง โบราณสถาน อำเภอ พระพุทธรูปท่าได้	+1	+1	+1	0	+1	0.8	มีความ สอดคล้อง
17. เหตุใดจึงเรียก “ธาร ทองแดง” ทั้งที่เป็นธารน้ำ ธรรมดา	อธิบายประวัติความเป็นมาของแหล่ง โบราณสถาน อำเภอ พระพุทธรูปท่าได้	+1	+1	+1	0	+1	0.8	มีความ สอดคล้อง
18. ประวัติตำนานข้อใด ที่มี การหมักเหล้าสาโทดื่มกัน	อธิบายประวัติความเป็นมาของแหล่ง โบราณสถาน อำเภอ พระพุทธรูปท่าได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
19. วัดพระพุทธรูปราช รวมหาวิหาร อยู่ในตำบล อะไร	บอกที่ตั้งของแหล่ง โบราณสถาน อำเภอ พระพุทธรูปท่าได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
20. คำว่า “ขุนโชน” ควรมี ความหมายตรงกับข้อใด มากที่สุด	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และ ความหมายของการ อนุรักษ์โบราณสถาน ได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
21. การอนุรักษ์ โบราณสถาน หมายถึง	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และ ความหมายของการ อนุรักษ์โบราณสถาน ได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อสอบข้อที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	คะแนนความคิดเห็นของ					ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ความ หมาย
		ผู้เชี่ยวชาญ						
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
		+1	+1	+1	+1	+1		
23. คุณค่าและประโยชน์ ของโบราณสถาน มีกี่ด้าน	อธิบายความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของ โบราณสถานได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
24. ประโยชน์ด้านสังคม ของโบราณสถาน คือข้อใด	อธิบายความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของ โบราณสถานได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
25. คุณค่าและประโยชน์ ด้านเศรษฐกิจของ โบราณสถาน คือข้อใด	อธิบายความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของ โบราณสถานได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
26. การสงวน รักษา หมายถึง	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และ ความหมายของการ อนุรักษ์โบราณสถานได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
27. การปฏิสังขรณ์ หมายถึง	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และ ความหมายของการ อนุรักษ์โบราณสถานได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
28. การบูรณะ หมายถึง	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และ ความหมายของการ อนุรักษ์โบราณสถานได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
29. การอนุรักษ์ซาก โบราณสถาน หากมีการ ต่อเติมชิ้นส่วนบางอย่าง ควรต่อเติมได้อย่างไร	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และ ความหมายของการ อนุรักษ์โบราณสถานได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
30. ขั้นตอนดำเนินงานด้าน การอนุรักษ์ ได้กำหนดงาน เป็นที่ขั้นตอน	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และ ความหมายของการ อนุรักษ์โบราณสถานได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อสอบข้อที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	คะแนนความคิดเห็นของ					ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ความ หมาย
		ผู้เชี่ยวชาญ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
31. การประกาศขึ้นทะเบียน [Registration] ตรงกับข้อใด	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และ ความหมายของการอนุรักษ์โบราณสถานได้	+1	+1	+1	+1	0	0.8	มีความ สอดคล้อง
32. การซ่อมแซมบูรณปฏิสังขรณ์ตามสภาพเดิม [Conservation] ตรงกับข้อใด	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และ ความหมายของการอนุรักษ์โบราณสถานได้	+1	+1	+1	+1	0	0.8	มีความ สอดคล้อง
33. การตรวจ และคุ้มครองโบราณสถาน และสภาพแวดล้อม [Protection] ตรงกับข้อใด	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และ ความหมายของการอนุรักษ์โบราณสถานได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
34. การซ่อมบำรุง [Maintenance] หมายถึงข้อใด	นักเรียนบอกความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า และ ความหมายของการอนุรักษ์โบราณสถานได้	+1	+1	+1	+1	0	0.8	มีความ สอดคล้อง
35. ในขณะที่นักเรียนมีที่อยู่อาศัย อยู่อำเภอ พระพุทธบาท นักเรียนมีวิธีการอย่างไร ที่จะรักษามรดกพระพุทธบาท โบราณสถานให้อยู่สภาพเดิมให้มากที่สุด	เสนอแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธบาทได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
36. ขั้นตอนงานด้านการอนุรักษ์ ขั้นตอนใดสำคัญที่สุด	เสนอแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธบาทได้	+1	+1	+1	+1	0	0.8	มีความ สอดคล้อง
37. ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความสำคัญอย่างไร	เสนอแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถาน อำเภอพระพุทธบาทได้	+1	+1	+1	0	+1	0.8	มีความ สอดคล้อง

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อสอบข้อที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ความ หมาย
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
		38. คำว่า "ลึบปากว่า ไม่ เท่าตาเห็น" มีความหมาย ตรงกับข้อใด	บอกความหมายของ การทัศนศึกษาได้	+1	+1	+1		
39. นักเรียนต้องการให้ เพื่อนๆ รับรู้สิ่งที่นักเรียน มีความรู้ ความสามารถ นักเรียนสามารถแสดงออก ได้ในรูปแบบใดบ้าง	บอกความสำคัญของ การจัดแสดงผลงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
40. นักเรียนเรียน วิชารักษ์ พระพุทธบาท โบราณสถาน ได้รับ ประโยชน์อย่างไร	บอกประโยชน์ของ โบราณสถานได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง

ภาคผนวก ฅ
การวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r)
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ค่าความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.75	0.20	21	0.65	0.20
2	0.65	0.30	22	0.65	0.20
3	0.60	0.30	23	0.65	0.20
4	0.65	0.20	24	0.68	0.55
5	0.68	0.55	25	0.60	0.40
6	0.60	0.60	26	0.55	0.20
7	0.58	0.55	27	0.60	0.20
8	0.58	0.45	28	0.48	0.65
9	0.65	0.50	29	0.65	0.30
10	0.70	0.40	30	0.63	0.45
11	0.68	0.35	31	0.55	0.50
12	0.60	0.60	32	0.65	0.50
13	0.58	0.35	33	0.60	0.30
14	0.55	0.30	34	0.68	0.25
15	0.65	0.20	35	0.60	0.40
16	0.65	0.40	36	0.55	0.20
17	0.53	0.55	37	0.58	0.45
18	0.60	0.20	38	0.73	0.25
19	0.48	0.65	39	0.63	0.45
20	0.53	0.45	40	0.65	0.30

การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
โดยใช้สูตร KR – 20 (Kuder-Richardson Formula 20)

สูตรการคำนวณ r_{tt} = $\frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_i^2} \right]$

K = 40

$\sum pq$ = 9.33

จาก S_i^2 = $\left[\frac{\sum X^2}{N} \right] - \left[\frac{\sum X}{N} \right]^2$

เมื่อ X = คะแนนของผู้สอบแต่ละคน

N = จำนวนผู้สอบ

S_i^2 = $\left[\frac{27,023}{30} \right] - \left[\frac{983}{30} \right]^2$

= 675.58 – 603.93

= 71.65

ดังนั้น r_{tt} = $\frac{40}{40-1} \left[1 - \frac{9.33}{71.65} \right]$

= 1.03 x 0.87

= 0.896

ภาคผนวก ญ
แบบสอบถามจิตสำนึกที่มีต่อการอนุรักษ์ท้องถิ่น
ของนักเรียน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง จิตสำนึกที่มีต่อการอนุรักษ์ท้องถิ่นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร รัชภัทรพระพุทธรบาท

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณารายการต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องเครื่องหมาย 5,4,3,2 และ 1 ที่ตรงกับระดับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของนักเรียน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง/มากที่สุด ให้เลือกตอบ 5

เห็นด้วย/มาก ให้เลือกตอบ 4

ไม่แน่ใจ/ปานกลาง ให้เลือกตอบ 3

ไม่เห็นด้วย/น้อย ให้เลือกตอบ 2

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/น้อยที่สุด ให้เลือกตอบ 1

รายการ	ระดับความคิดเห็น / ความรู้สึก				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์พระพุทธรบาท					
1.ถ้าต้องการทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นสามารถศึกษาได้จากโบราณสถานของท้องถิ่นนั้นๆ					
2.การปล่อยให้สภาพแวดล้อมทางโบราณสถานอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม เป็นการทำลายโบราณสถานทางอ้อม					
3.การดูแลตรวจสภาพโบราณสถานอยู่เสมอสามารถ ช่วยลดความเสื่อมโทรมได้					
4.การแก้ไขเปลี่ยนแปลงโบราณสถาน หรือขุดค้นสิ่งต่างๆ ภายในโบราณสถานเป็นการทำลายโบราณสถาน					
5.เมื่อต้องการทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น นักเรียนสามารถศึกษาได้จากโบราณสถานของท้องถิ่น					
6. การอนุรักษ์โบราณสถาน คือ การดูแลรักษาป้องกันให้คงสภาพเดิมที่สุด					
ความรู้สึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์พระพุทธรบาท					
1.การมีโบราณสถานที่สำคัญในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ ทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจ ในชุมชนของตน					
2.โบราณสถานในชุมชนใด เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต สำหรับชุมชนนั้นๆ					

รายการ	ระดับความคิดเห็น / ความรู้สึก				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ความรู้สึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์พระพุทธบาท					
3.นักเรียนรู้สึกมีความสุขกับการชมโบราณสถาน					
4.วัดพระพุทธบาท อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี เป็นโบราณสถานสำคัญ ที่คนไทยทุกคนควรอนุรักษ์ไว้					
พฤติกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์พระพุทธบาท					
1.โบราณสถานในอำเภอพระพุทธบาท เป็นสมบัติของคนในอำเภอพระพุทธบาท ไม่ควรให้ใครมาทำให้เกิดความเสียหาย					
2.โบราณสถานเก่าแก่มากๆ ไม่ควรทำลาย เพราะเป็นสิ่งที่มีค่า					
3.การอนุรักษ์โบราณสถาน เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และความรับผิดชอบของกรมศิลปากร					
4.การรักษาโบราณสถานให้คงสภาพเดิมเป็นการอนุรักษ์โบราณสถานอย่างหนึ่ง					
5.โบราณสถานเป็นวัตถุของส่วนรวมทุกคนมีสิทธิ์เป็นเจ้าของที่ต้องช่วยกันบำรุงรักษา					
6.การนำของเก่าที่ขุดค้นพบได้มาเก็บไว้ที่บ้าน เป็นสิ่งที่ไม่ควร นำจะนำไปให้เจ้าหน้าที่					
7.การก่อสร้างอาคารรุกล้ำเขตโบราณสถาน ทำให้โบราณสถาน เสียความสง่างาม					
8.นักเรียนดูแล หรืออนุรักษ์โบราณสถาน ทุกครั้งที่มีโอกาส					
9.โบราณสถานตั้งอยู่ในสถานที่ ไม่ทำให้เป็นปัญหาต่อการเกษตร ไม่ควรขุดรื้อ ออกให้หมด					
10.การขุดของเก่าตามแหล่งโบราณสถานขาย ไม่ใช่การกระทำผิดเพราะโบราณสถานเป็นลิขสิทธิ์ของทุกคนในชุมชน					
11.การปล่อยให้วัชพืชขึ้นบดบังโบราณสถาน ถือเป็นการทำลายโบราณสถานทางอ้อม					
12.โบราณสถานเก่าแก่ ไม่ควรทำลาย เพราะหาดูได้ยาก					
13.การดูแลรักษา,ป้องกัน โบราณสถานควรเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมศิลปากร					

ภาคผนวก ก
แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง
ของแบบสอบถามจิตสำนึกที่มีต่อการอนุรักษ์ท้องถิ่น

เจริญพรที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง
ของแบบสอบถามจิตสำนึกที่มีต่อการอนุรักษ์ท้องถิ่นของนักเรียนที่มีต่อ
หลักสูตร รัชชพระพุทธรบาท

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสอบถามและให้คะแนนความสอดคล้องของแบบสอบถามกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนน ของแบบประเมินในแต่ละข้อ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- ข้อคำถามกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดมีความสอดคล้อง ให้คะแนนเท่ากับ +1
 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดมีความสอดคล้อง ให้คะแนนเท่ากับ 0
 ข้อคำถามกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดไม่สอดคล้อง ให้คะแนนเท่ากับ -1

พฤติกรรมที่ ต้องการวัด	ข้อคำถาม	ระดับความ คิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1. ความรู้เกี่ยวกับการ อนุรักษ์พระพุทธรบาท	1. ถ้าต้องการทราบประวัติความเป็นมาของ ท้องถิ่นสามารถ ศึกษาได้จาก โบราณสถานของท้องถิ่นนั้นๆ				
	2. การปล่อยให้สภาพแวดล้อมทาง โบราณสถานอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม เป็น การทำลายโบราณสถานทางอ้อม				
	3. การดูแลตรวจสอบสภาพโบราณสถานอยู่เสมอ สามารถ ช่วยลดความเสื่อมโทรมได้				
	4. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงโบราณสถาน หรือ ขุดค้นสิ่งต่างๆภายในโบราณสถานเป็น การทำลายโบราณสถาน				
	5. เมื่อต้องการทราบประวัติความเป็นมาของ ท้องถิ่น นักเรียนสามารถศึกษาได้จาก โบราณสถานของท้องถิ่น				
	6. การอนุรักษ์โบราณสถาน คือ การดูแล รักษาป้องกันให้คงสภาพเดิมที่สุด				

พฤติกรรมที่ ต้องการวัด	ข้อความ	ระดับความ คิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
2. ความรู้สึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์พระพุทธรูป	1. การมีโบราณสถานที่สำคัญในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ ทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจ ในชุมชนของตน				
	2. โบราณสถานในชุมชนใด เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต สำหรับชุมชนนั้นๆ				
	3. นักเรียนรู้สึกมีความสุขกับการชมโบราณสถาน				
	4. วัดพระพุทธรูป อำเภอพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี เป็นโบราณสถานสำคัญ ที่คนไทยทุกคนควรอนุรักษ์ไว้				
3. พฤติกรรมการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์พระพุทธรูป	1. โบราณสถานในอำเภอพระพุทธรูป เป็นสมบัติของคนในอำเภอพระพุทธรูป ไม่ควรให้ใครมาทำให้เกิดความเสียหาย				
	2. โบราณสถานที่เก่ามาก ๆ ไม่ควรทำลาย เพราะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ				
	3. การอนุรักษ์โบราณสถาน เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และความรับผิดชอบของกรมศิลปากร				
	4. การรักษาโบราณสถานให้คงสภาพเดิม เป็นการอนุรักษ์โบราณสถานอย่างหนึ่ง				
	5. โบราณสถานเป็นวัตถุของส่วนรวมทุกคน มีสิทธิ์เป็นเจ้าของ ที่ต้องช่วยกันบำรุงรักษา				
	6. การนำของเก่าที่ขุดค้นพบได้มาเก็บไว้ที่บ้าน เป็นสิ่งที่ ไม่ควร นำจะนำไปให้เจ้าหน้าที่				
	7. การก่อสร้างอาคารรุกล้ำเขตโบราณสถาน ทำให้โบราณสถาน เสียความสง่างาม				
	8. นักเรียนดูแล หรืออนุรักษ์โบราณสถาน ทุกครั้งที่มีโอกาส				
	9. โบราณสถานตั้งอยู่ในสถานที่ ไม่ทำให้เป็นปัญหาต่อการเกษตร ไม่ควรขุดรื้อออกให้หมด				

พฤติกรรมที่ ต้องการวัด	ข้อความ	ระดับความ คิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
3. พฤติกรรมการ ปฏิบัติเกี่ยวกับการ อนุรักษ์พระพุทธรูป (ต่อ)	10. การขูดของเก่าตามแหล่งโบราณสถาน ขาย ไม่ใช่การกระทำผิดเพราะ โบราณสถานเป็นลิขสิทธิ์ของทุกคนใน ชุมชน				
	11. การปล่อยให้วัชพืชขึ้นบดบัง โบราณสถาน ถือเป็นการทำลาย โบราณสถานทางอ้อม				
	12. โบราณสถานที่เก่าแก่ ไม่ควรทำลาย เพราะหาดูได้ยาก				
	13. การดูแลรักษา,ป้องกัน โบราณสถาน ควรเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมศิลปากร				

ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินสอบถามจิตสำนึกที่มีต่อการอนุรักษ์ท้องถิ่น
ของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร รัชภัฏพระพุทธรบาท ของผู้เชี่ยวชาญ

พฤติกรรมที่ ต้องการวัด	ข้อความถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ความ หมาย
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
1. ความรู้เกี่ยวกับ การอนุรักษ์ พระพุทธรบาท	1. ถ้าต้องการทราบประวัติ ความเป็นมาของท้องถิ่น สามารถศึกษาได้จาก โบราณสถานของท้องถิ่น นั้นๆ	+1	+1	+1	0	+1	0.8	มีความ สอดคล้อง
	2. การปล่อยให้สภาพแวดล้อมทางโบราณสถานอยู่ใน สภาพเสื่อมโทรมเป็นการ ทำลายโบราณสถานทาง อ้อม	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
	3. การดูแลตรวจสอบสภาพโบราณ สถานอยู่เสมอสามารถช่วย ลดความเสื่อมโทรมได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
	4. การแก้ไขเปลี่ยนแปลง โบราณสถาน หรือขุดค้น สิ่งต่างๆภายในโบราณ สถานเป็นการทำลาย โบราณสถาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
	5. เมื่อต้องการทราบประวัติ ความเป็นมาของท้องถิ่น นักเรียนสามารถศึกษาได้ จากโบราณสถานของ ท้องถิ่น	+1	+1	+1	0	+1	0.8	มีความ สอดคล้อง
	6. การอนุรักษ์โบราณสถาน คือ การดูแลรักษาป้องกัน ให้คงสภาพเดิมที่สุด	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง

พฤติกรรมที่ ต้องการวัด	ข้อความ	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความ หมาย
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
2. ความรู้สึก เกี่ยวกับการ อนุรักษ พระพุทธรบาท	1. การมีโบราณสถานที่สำคัญใน ชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ ทำให้นักเรียนมีความ ภาคภูมิใจ ในชุมชนของตน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
	2. โบราณสถานในชุมชนใด เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึง ความเจริญรุ่งเรืองในอดีต สำหรับชุมชนนั้นๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
	3. นักเรียนรู้สึกมีความสุขกับ การชมโบราณสถาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
	4. วัดพระพุทธรบาท อำเภอ พระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี เป็นโบราณสถานสำคัญ ที่คน ไทยทุกคนควรอนุรักษไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
3. พฤติ กรรมการ ปฏิบัติเกี่ยวกับ การอนุรักษ พระพุทธรบาท	1. โบราณสถานในอำเภอ พระพุทธรบาท เป็นสมบัติของ คนในอำเภอพระพุทธรบาท ไม่ควรให้ใครมาทำให้เกิด ความเสียหาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
	2. โบราณสถานที่เก่ามากๆ ไม่ควรทำลาย เพราะเป็นสิ่งที่ มีค่า	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
	3. การอนุรักษโบราณสถาน เป็น หน้าที่ของเจ้าหน้าที่และความ รับผิดชอบของกรมศิลปากร	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
	4. การรักษาโบราณสถานให้คง สภาพเดิมเป็นการอนุรักษ โบราณสถานอย่างหนึ่ง	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
	5. โบราณสถานเป็นวัตถุของ ส่วนรวมทุกคนมีสิทธิ์เป็นเจ้าของ ที่ต้องช่วยกันบำรุงรักษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง

พฤติกรรมที่ ต้องการวัด	ข้อความ	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ความ หมาย
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
6.	การนำของเก่าที่ซัดค้นพบได้ มาเก็บไว้ที่บ้าน เป็นสิ่งที่ไม่ ควร นำจะนำไปให้เจ้าหน้าที่	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
7.	การก่อสร้างอาคารรुक้าเขต โบราณสถาน ทำให้โบราณ สถาน เสียความสง่างาม	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
8.	นักเรียนดูแล หรืออนุรักษ์ โบราณสถาน ทุกครั้งที่มี โอกาส	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
9.	โบราณสถานตั้งอยู่ในสถานที่ ไม่ทำให้เป็นปัญหาต่อการ เกษตร ไม่ควรขุดรื้อ ออกให้ หมด	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
10.	การขุดของเก่าตามแหล่ง โบราณสถานขาย ไม่ใช่การ กระทำผิดเพราะโบราณสถาน เป็นลิขสิทธิ์ของทุกคนใน ชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
11.	การปล่อยให้วัชพืชขึ้นบดบัง โบราณสถาน ถือเป็น ทำลายโบราณสถานทางอ้อม	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
12.	โบราณสถานที่เก่าแก่ ไม่ ควรทำลาย เพราะหาดูได้ยาก	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง
13.	การดูแลรักษา, ป้องกัน โบราณสถานควรเป็นหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่กรมศิลปากร	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	มีความ สอดคล้อง

ภาคผนวก ฎ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/๑๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน นายพิเนตร น้อยพุกธา

- สิ่งที่มาด้วย
๑. หลักสูตร เรื่อง รัศมีพระพุทธรูปบาท
  ๒. แบบสอบถาม
  ๓. แบบสัมภาษณ์
  ๔. แบบทดสอบ

ด้วยพระธรรมวรสมชาย ทองลันต์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตร เรื่องรัศมีพระพุทธรูปบาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต ๑ โดยมี ดร.ทรงศรี ศูนย์ทอง เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ เป็นกรรมการ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใสว)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๓๑๒ , ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๙-๕ ตัน ๕๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๓๐ Email : education@ru.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/๑๖๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน นางสาวสิริกร กระสาทอง

- สิ่งที่มาด้วย
๑. หลักสูตร เรื่อง รักษ์พระพุทธรบาท
  ๒. แบบสอบถาม
  ๓. แบบสัมภาษณ์
  ๔. แบบทดสอบ

ด้วยพระธรรมธรมชชาย ทองสันต์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตร เรื่องรักษ์พระพุทธรบาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต ๑ โดยมี ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ เป็นกรรมการ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใสว)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ , ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๗-๙ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐ Email : education@tru.ac.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๑๐๗/๕๒

วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.เนติ เฉลยวาเรศ

- สิ่งที่มาด้วย
๑. หลักสูตร เรื่อง รัชพระพุทธรบาท
  ๒. แบบสอบถาม
  ๓. แบบสัมภาษณ์
  ๔. แบบทดสอบ

ด้วยพระธรรมชรมชชาย ทองลันต์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตร เรื่องรัชพระพุทธรบาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต ๑ โดยมี ดร.ทรงศรี คุณทอง เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ เป็นกรรมการ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โค้รขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใสว)
คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๑๐๘/๕๒

วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ดร.วิไล ทองแผ่

- สิ่งที่มาด้วย
๑. หลักสูตร เรื่อง รัชพระพุทธรูป
  ๒. แบบสอบถาม
  ๓. แบบสัมภาษณ์
  ๔. แบบทดสอบ

ด้วยพระบรมมหาราชวัง ทงสันต์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตร เรื่องรัชพระพุทธรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต ๑ โดยมี ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ เป็นกรรมการ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนไสว)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๑๐๙/๕๒

วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์บุญยานุช เจวียงหงส์

- สิ่งที่มาด้วย
๑. หลักสูตร เรื่อง รัศมีพระพุทธรูปบาท
  ๒. แบบสอบถาม
  ๓. แบบสัมภาษณ์
  ๔. แบบทดสอบ

ด้วยพระธรรมธชสมชาย ทองสันต์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตร เรื่องรัศมีพระพุทธรูปบาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต ๑ โดยมี ดร.ทรงศรี คู่หนอง เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ เป็นกรรมการ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใสว)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ภาคผนวก ฐ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. อาจารย์บุญยานุช	เจวียงหงส์	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
2. ผศ.ดร.วิไล	ทองแผ่	ประธานสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
3. ดร.เนติ	เฉลยวาเรศ	ผู้ช่วยอธิการบดี ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
4. นางสาวสิริกร	กระสาทอง	ศึกษานิเทศก์ ระดับ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดลพบุรี เขต 1
5. นายพิเนตร	น้อยพุกธา	รองประธานสภาวัฒนธรรม จังหวัดสระบุรี

ภาคผนวก ๓

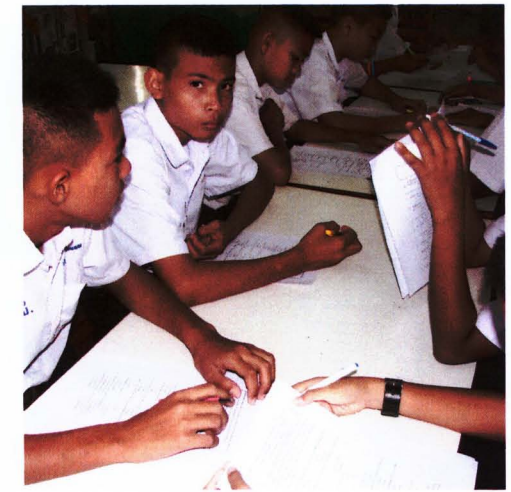
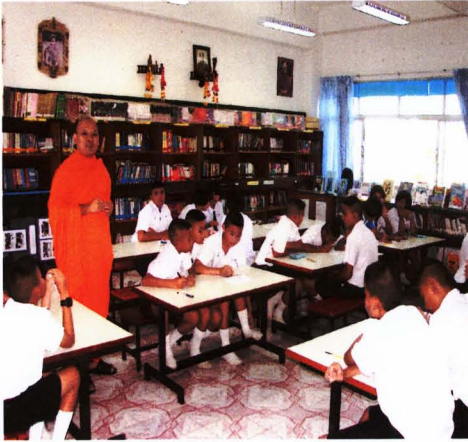
รายชื่อนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองใช้หลักสูตร

รายชื่อนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองใช้หลักสูตร

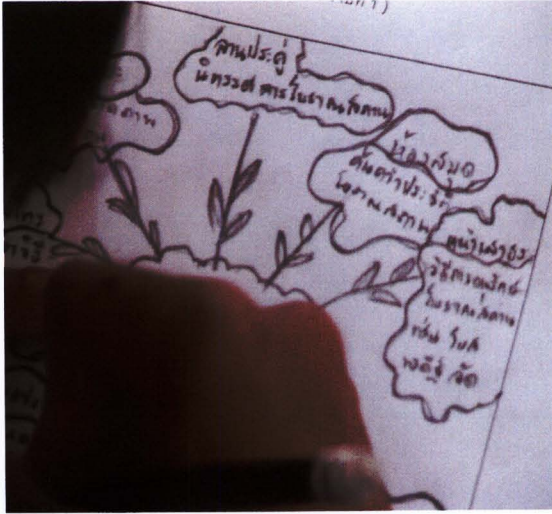
1. เด็กชายกรกฎ ศรีวัง	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
2. เด็กชายกรวีร์ รอดอุดม	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
3. เด็กชายณัฐพล จันท์ศรี	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
4. เด็กชายทศพล สิงห์เถื่อน	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
5. เด็กชายธีรพัฒน์ จำปาคุต	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
6. เด็กชายเชียรรัช เหมือนเงิน	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
7. เด็กชายประเสริฐ ทับทิมทอง	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
8. เด็กชายพงษ์พัฒน์ ปรีชาจารย์	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
9. เด็กชายพิสิษฐ์ เจริญหลาย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
10. เด็กชายเฟื่องยศ ภาคเมธี	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
11. เด็กชายภูวดล อยู่สุข	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
12. เด็กชายสินพิชัย ศิริกล่อม	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
13. เด็กชายอนุสรณ์ เอี่ยมสุดใจ	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
14. เด็กชายอาทิตย์ กัลยาบุตร	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
15. เด็กชายโกวิทย์ คูโพธิพันธ์	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
16. เด็กหญิงกนกพร ชมวันนา	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
17. เด็กหญิงกมลวรรณ นิลพันธ์	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
18. เด็กหญิงกรกนก หล้าบุตรศรี	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
19. เด็กหญิงกาญจนา นิ่มเนียน	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
20. เด็กหญิงกานต์พิชชา สมบูรณ์วราภรณ์	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
21. เด็กหญิงชิตชนก อินปั้นปัก	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
22. เด็กหญิงธนพร โชคชัยเกษมสุข	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
23. เด็กหญิงนิศารัตน์ มนตรี	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา

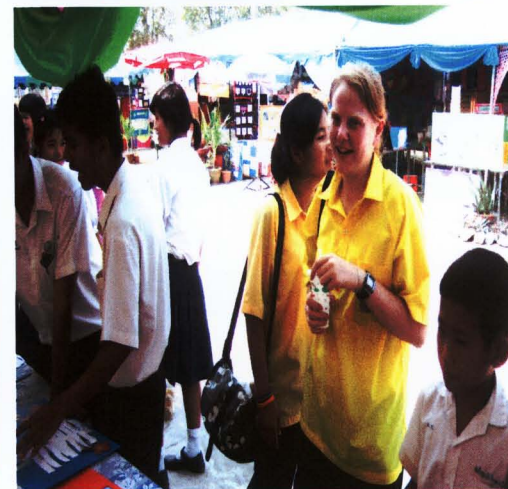
24. เด็กหญิงเนตรนภา สมณะ	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
25. เด็กหญิงประภัสสร ปานแสง	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
26. เด็กหญิงประภาพรพรรณ กุศลเสนอ	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
27. เด็กหญิงปิยวรรณ จันทร์เที่ยง	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
28. เด็กหญิงปุณสา เพ็ชรพะวงค์	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
29. เด็กหญิงพรรณนิภา นพสมบูรณ์	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา
30. เด็กหญิงเพชรรัตน์ สวนเศรษฐ	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนสุธีวิทยา

ภาคผนวก ๓
รูปภาพประกอบการพัฒนาหลักสูตร

ภาคผนวก ๓
ผลงานนักเรียน

การจัดทำและการจัดแสดงนิทรรศการผลงาน การอนุรักษ์โบราณสถาน
อำเภอพระพุทธบาท ของนักเรียน โรงเรียนสุวิทย์ฯ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ - ฉายา - สกุล	พระธรรมธรมสมชาย เขมปณโณ (ทองสันต์)
วัน เดือน ปีเกิด	วันจันทร์ที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2506
มาตุภูมิ	บ้านเลขที่ 64 หมู่ 8 ตำบลพระพุทธรบาท อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	วัดพระพุทธรบาท ราชวรมหาวิหาร 19 หมู่ 8 ตำบลขุนไชลอน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี 18120
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2524 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสุธีวิทยา อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี พ.ศ.2530 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี) พ.ศ. 2530 สอบได้นักธรรมชั้นตรี พ.ศ. 2531 สอบได้นักธรรมชั้นโท พ.ศ. 2548 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) (พระพุทธศาสนา) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี พ.ศ. 2553 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและ การสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี

